

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 031 (5262) 18 fevral 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Azərbaycan region üçün enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə öz vacib rolunu oynayır"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən "dəyirmi masa"da iştirak edib

Rusiya XİN: Biz Dağlıq Qarabağı müstəqil dövlət kimi tanımirıq

Rusiya bełə hesab etmir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla tənzimlənməsi bu regionda planlaşdırılan Ukonstitusiya referendumu keçirilməsindən asılı ola bilər. Bu barede Rusiya Xarici İşlər

Nazirliyinin İnforsasiya və Mətbuat Departamenti məlumat yayıb. Məlumatda deyilir: "Biz Dağlıq Qarabağı müstəqil dövlət kimi tanımirıq. Biz bunu əsas götürürük ki, Dağlıq Qarabağın statusu Minsk prosesi çərçivəsində siyasi da-

nışqlar yolu ilə müəyyən edilməlidir. Bu halda biz hesab etmirik ki, münaqişənin dinc yolla tənzimlənməsinin gedisi adıçəkilən Ukonstitusiya referendumu keçirilməsindən asılı ola bilər".

Azərbaycan dünya birliyində etibarlı tərəfdəşa çevrilir

2

"Azərbaycan heç vaxt Dağlıq Qarabağın müstəqilliyinə razi olmayacaq"

6

Siyavuş Novruzov:
"Azərbaycan dünyanın
güt mərkəzlərinin böyük
rəğbatını qazanıb"

9

Bahar Muradova: "Parlement
hər zaman mətbuatın işinə
çox böyük önem verir"

8

"Kaspı" maarifçilik
meydanı" kitabının
təqdimat mərasimi keçirilib

9

Azərbaycan Türkiye və
Gürcüstana xarici sərmaya qoyuluşunda liderlik edir

9

11

"Sabahın alımları"
VI Respublika Müsabiqəsinə
yekun vuruldu

10

Dövlət Migrasiya
Xidməti tərəfindən
71 minə yaxın şəxsin
mənsubiyəti tanınır

16

Robert Prosinecki:
Balkə Messi oyundan
öncə yaxşı yata
bilməyib?

18 fevral 2017-ci il

İlham Əliyev: "Azərbaycan region üçün enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə öz vacib rolunu oynayır"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən "dəyirmi masa"da iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 17-də Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində "Qiymətlərin sabitləşməsinə doğru? OPEC-in qayıdiyi və neft geosiyyaseti" mövzusunda "dəyirmi masa"da iştirak edib. AZERTAC-ın xüsusi müxbiri xəber verir ki, Münxen Təhlükəsizlik Konfransının sədri Volfqanq İsingər müxtəlif ölkələrin siyasetçilərin, biznes strukturlarının nümayəndələrinin, elm adamlarının iştirak etdiyi bu konfransda təhlükəsizlik, enerji və digər sahələrə aid mühüm məsələlərin müzakirə olunduğunu bildirdi. Konfrans çərçivəsində enerji məsələləri ilə bağlı xüsusi "dəyirmi masa"nın keçirilməsinin əhəmiyyətini qeyd edən V.İsingər Münxen Təhlükəsizlik Konfransını uzun müddətir dəstəkleyən və onun dostu olan Prezident İlham Əliyevi salamlayaraq dedi:

-Cənab Prezident, Siz bu konfransda dəfələrlə çıxış etmişiniz. Sizin ekspert biliyiniz təkcə enerji sahəsində vacib rol oynayan ölkənin rəhbəri kimi yox, ölkəyə on dörd il başçılıq edən bir şəxs kimi bizim üçün vacibdir. Ölkəniz Avrasiya təhlükəsizliyinin və siyasetinin sərhədləri üzərində yerləşir. Ölkənizə səfər etdikdə mənə dəfərlərə vaxt ayırdığınıza görə Sizə

necə minnətdar olduğumu burada toplaşan insanlara çatdırı bilməm.

"Offshore Northern Seas" Fon-

dunun prezidenti və baş icraçı direktoru Leif Yohan Sevland Münxen Təhlükəsizlik Konfransının arxiv 50 ildən çoxdur mühüm məsə-

lələrin müzakirə olunduğu beynəlxalq platformaya çevrildiyini bildirdi. O, konfransda enerji məsələləri, o cümlədən enerji təhlükə-

sizliyi sahəsində mövcud problemlərin və yeni çağırışların müzakirə edildiyi "dəyirmi masa"nın önemini vurğulayaraq bildirdi:

"Dəyirmi masa"da birinci çıxış edəcək və təqdim etməkdən qurur duydugum natiq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevdir. Cənab Prezident Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə 2003-cü ildə seçilib, 2008-ci və 2013-cü illərdə isə bu vəzifəyə yenidən seçilib. Cənab Prezident, Sizin mənə güclü təsir bağışladı tərcüməyi-halinizla tanış oldum. Prezident seçildikdən əvvəl Siz Azərbaycanda bir neçə yüksək səviyyəli sənaye və hökumət vəzifəsini tutmusunuz. Siz müstəqil Azərbaycanın neft strategiyasının geosiyyasi aspektləri üzrə çoxsaylı tədqiqatların müellifisiniz və siyasi elmlər üzrə doktor dərəcəsinə maliksınız. Cənab İsingər Azərbaycanın neft və qaz istehsalı sahəsində əhəmiyyətli bir ölkə kimi vacibliyini, həm Şərqi, həm də Qərbi bazarları üçün strateji yerləşmənizi qeyd etdi. Biz Sizin enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı fikirlərinizi eşitmək istəyirik. Prezident Əliyev, buyurun.

Daha sonra Dövlətimizin başçısı "dəyirmi masa"da çıxış edib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan region üçün enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə öz vacib rolunu oynayır:

-Çox sağ olun. Əvvəlcə dəvətə görə səfir İsingəre minnətdarlığı bildirmek istəyirəm. Münxen Təhlükəsizlik Konfransı kimi beş global əhəmiyyətə malik olan bir tədbirdə iştirak etmek mənə həmişə məmənunluq doğurur. Əlbəttə, enerji təhlükəsizliyini ölkənin milli təhlükəsizliyindən ayırmadır. Bu baxımdan Azərbaycan region üçün enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə öz vacib rolunu oynayır. İndi isə irimiqyaslı qaz təchizatı layihəsinin həyata keçirilməsinə gəldikdə, ölkəmiz Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında da öz vacib rolunu oynayacaq.

Əlbəttə, bu gün regionumuzun və Avropanın enerji təhlükəsizliyində Azərbaycanın rolu və töhfəsi haqqında danışdıqda biz Azərbaycanın enerji strategiyasının əvvelinə - 1990-ci illerin ortalarına qayitmalıyıq. O zaman həm daxili, həm də xarici çoxsaylı çətinlikləri olan, Ermənistanın işğali neticəsində 1 milyon evsiz qalmış vətəndaşı olan, yalnız üç il müstəqil olan genç ölkə Xəzər dənizinə dönyanın aparıcı enerji şirkətlərini ilk dəfə dəvət etmişdi. Bu, tarixi bir addım idi və nəinki təkcə Azərbaycanda, həm də regionda vəziyyəti dəyişən bir qərar idi. İndi isə bu addım regionun enerji xəritəsini dəyişmişdir.

İlham Əliyev: “Azərbaycan region üçün enerji təhlükəsizliyini təmin etməklə öz vacib rolunu oynayır”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Münxen Təhlükəsizlik Konfransı çərçivəsində keçirilən “dəyirmi masa”da iştirak edib

Əvvəli-Səh-2

Biz sadəcə həmin vaxtdan bir il əvvəl vətəndaş müharibəsi, işğal, 1 milyon qacqın və köçküni olan ve uğurlu inkişaf üçün heç bir imkanları olmayan ölkəyə investisiyalar cəlb etməyə nail olduq. Bütün üçün o zaman Azərbaycanın neft ehtiyatlarına sərmayənin yatırılması müstəqilliyimizin gücləndirilməsi və çətinliklərin aradan qaldırılması üçün yeganə yol idi. Buna görə 1990-ci illərin ortaları bizim üçün vacib bir dövr idi. Biz investisiyaları cəlb etdik, aparıcı enerji şirkətləri ilə Azərbaycanın nəhəng neft yataqlarından istehsalə başladıq və neftimizi nəql etmək üçün çoxsaylı boru kəməri sistemini inşa etdik. Bu gün bizim bütün istiqamətlərdə 7 kəmərimiz - 3 neft kəmərimiz və 4 qaz kəmərimiz var. Buna görə də bizim birinci hədəfimiz özümüzün enerji təhlükəsizliyimizi, öz maraqlarımızı-

zi təmin etmək və insanlarımıızın yaşayış seviyyəsini yaxşılaşdırmaq üçün nəhəng neft ehtiyatlarını hasil etmək iqtidarında olmuş idi. Sonrakı mərhələdə kəmərlər təkildikdə bu layihə regional əməkdaşlıq layihəsinə çevrildi. Bu neft kəmərləri Azərbaycanı Qara dəniz və Aralıq dənizi ilə birləşdirir. Bu kəmərlər bize enerji ehtiyatlarını nəql etməyə kömək edən ölkələrin də enerji təhlükəsizliyini təmin etməyə xidmət edir.

Sonra biz Xəzər dənizinin şərqi sahilindən neft və neft məhsullarının çatdırılması üçün tranzit ölkəyə çevrildik. Beləliklə, Azərbaycan müxtəlif vəsiyətlərlə, dəmir yo-

lu və neft kəməri ile neftin nəqlində öz vacib rolunu oynayır. Eyni zamanda, biz Xəzər dənizinin şərqi sahilində yerləşən tərəfdəşlərimizin təchizat marşrutlarını şaxələndirməyə kömək edirik. Çünkü enerji təhlükəsizliyindən səhəbet açıldıqda hesab edirəm ki, şaxələnmə əsas terminindir. Adətən şaxələnmedən danışdıqda biz istehlakçılar üçün şaxələndirməni nəzərdə tuturuz. Biz bunu anlayırıq. Lakin istehsalçılar üçün de şaxələndirmə nəzərdə tutulur, xüsusilə bu istehsalçıların Azərbaycan kimi açıq dənizə çıxışı olmadıqda. Yeri gelmişkən, bəzi Avropa ölkələri neftin 30-40 faizi Azərbaycandan elde edirlər və etibarlı tranzit ölkə, digər

ölkələrin etibar edə biləcəyi tərəfdəş ölkə kimi Azərbaycan regionda özüne ad qazanıb.

Bu gün çoxsaylı digər ölkələr, şirkətlərlə birlikdə və Avropa Komissiyasının dəstəyi ilə biz “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsini icra edirik. Bu layihə 1990-ci illərdə icrasına başladığımız layihələrin davamıdır. Azərbaycanda böyük qaz yataqlarını aşkar edən kimi bu qazı beynəlxalq bazarlara nəql etmek üçün qərar qəbul olunub. İndi Cənub Qaz Dəhlizi, məndə olan məlumatə görə, Avropada ən böyük infrastruktur layihəsidir. Onun ümumi dəyəri 40 milyard dollarдан çoxdur. Hazırkı mərhələdə bu layihədə 7 ölkə iştirak edir. Gələcək il-

lərdə ən azından 3 ölkə bu layihəyə qoşulacaq. Bu layihə Avropa Komissiyası tərəfindən dəsteklənilir. Men bu yaxınlarda Brüsseldə qayıtmışam və biz cənab Şefçeviçlə bu vacib layihəni müzakirə etdik. Həmçinin bu layihəni Avropa İttifaqı Şurasının və Avropa Komissiyasının prezidentləri ilə müzakirə etmişəm. Avropa Komissiyası ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsi üzrə strateji tərəfdəşlik haqqında imzalanmış memorandum var. Bu gün Cənub Qaz Dəhlizi artıq reallıqdır. Bu, Azərbaycanı Avropa bazarları və Avropa bazarlarına aparan marşrut boyunca yerləşən ölkələr birləşdirən üç fərqli boru kəmərindən iba-

ret integrasiya olunmuş boru kəməri sistemidir. Bu layihə tamamilə yeni bir regional əməkdaşlıq formatını yaratdı. Söhbət Cənubi Qafqaz ölkələri olan Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyədən, sonra da Yunanistan, Bolqarıstan və İtaliya kimi Avropa İttifaqı ölkələrdən, həmçinin namizəd ölkə kimi Albaniyadan gedir. Beləliklə, bütün bu tərəflərin maraqlarını təmin etmək asan iş deyil. Bu səbəbdən Avropa Komissiyası ilə birlikdə biz “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin Məşvərət Şurası adlanan formatı işe saldıq. Artıq Məşvərət Şurasının iki iclası Bakıda keçirilib və üçüncü iclas cənab Şefçeviçin iştirakı ilə fevral ayının 23-də baş tutacaq. Müüm nailiyyətlər var. Siz deyə bilərəm ki, “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin əsas seqmenti olan Trans-Anadolu boru kəmərinin icrasının təqribən 65 faizi artıq tamamlanıb. Cənubi Qafqaz boru kəməri adlanan digər bir seqmentin icrasının 80 faizə yaxın hissəsi tamamlanıb və TAP adlanan Trans-Adriatik boru kəməri təqribən 34-35 faiz icra olunub. Dünyada en böyük qaz yataqlarından biri olan “Şahdəniz” yatağının işlənilməsi artıq 90 faiz tamamlanıb. Hədəfimiz Azərbaycanın ilk təbii qazını gələn il bazarlara çatdırmaqdır və bəzi tərəflərdə sünə gecikmələr olmadığı təqdirdə bu layihəni 2020-ci ilə qədər tamamlamaqdır.

Azərbaycan “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsinin bütün dörd seqmentinin səhmdarıdır və Azərbaycan investor qismində də çıxış edir. Biz, həmçinin Dünya Bankından, beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından, Asiya İnkişaf Bankından, Asiya İnfrastruktur Bankından vəsaitləri cəlb etdik. Biz Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankından, Avropa Investisiya Bankından maliyyə vəsaitinin ayrılması gözləyirik. Beləliklə, bu, ölkəmizin təşəbbüskarı olduğu həqiqətən də geniş maliyyə, infrastruktur, texniki, enerji layihəsidir və biz bununa qürur duyuruq.

Əlbəttə, bu ölkələr arasında yeni əməkdaşlıq formatı regionda tamamilə yeni bir əməkdaşlıq ruhunu yaradır. Bu, birgə bağlılıq, yəqinlik, etibarlılıq və tərəfdəşlik yaradır. Beləliklə, layihə tamamlandıqdan sonra Avropa üçün təbii qaz təchiz edən etibarlı və yeganə yeni qaz mənbəyi qismində Azərbaycanın rolu əlbəttə ki, artacaq və Avropa təşkilatları ilə əlaqələrimiz güclənəcək.

XXX

“Dəyirmi masa”da Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyinin təminatının şaxələndirilmə imkanları, bu sahədə mövcud cəhdlər, həmçinin neft qiymətləri və digər məsələlər barədə geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

18 fevral 2017-ci il

Azərbaycan dünya birliyində etibarlı tərəfdaşa çevrilir

Prezident İlham Əliyev Münxendə bir sıra işgüzər görüşlər keçirib

**Prezident İlham Əliyev
Münxendə "MAN SE"
şirkətinin baş icraçı
direktoru ilə görüşüb**

Almaniya Federativ Respublikasında işgüzar səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 17-də Münxendə "MAN SE" şirkətinin baş icraçı direktoru Yoaxim Dris ilə görüşüb. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, görüşdə Yoaxim Dris Azərbaycanın sürelə inkişaf etdiyini, ölkəmizdə irimiqyaslı layihelerin həyata keçirildiyini, nəqliyyat dəhlizləri ilə bağlı gədən proseslərdən məmənun qaldıqlarını, respublikamızda fəaliyyət göstərməkdə maraqlı olduğunu bildirdi. Prezident İlham Əliyev son illərdə Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə yeniləşmə işlərinin apardığını, ictimai nəqliyyatın müasirləşdirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlərin görüldüyünü vurğuladı. Dövlətimizin başçısı əməkdaşlıq imkanlarının araşdırılması üçün "MAN SE" şirkətinin nümayəndələrini Azərbaycana səfərə dəvət etdi.

"Ukrayna Azərbaycanın etibarlı tərəfdaşıdır"

Fevralın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Münxendə Kiyev şəhərinin meri, Ukrayna İslahatlar naminə Demokratik Alyansının sədri Vitali Kličko ilə görüşü olub. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, Vitali Kličko ölkələrimiz arasında qədim tarixə malik dostluq münasibətlərinin olduğunu dedi. Ukraynada çoxlu sayıda Azərbaycan diasporunun nümayəndələrinin yaşadığını deyən Kiyevin meri mütəmadi olaraq onlarla görüşlərin keçirildiyini diqqətə çatdırdı. Ölkələrimiz arasında mü-

nasibətlərin inkişaf etdiyini, qarşılıqlı biznes maraqlarının olduğunu deyən Vitali Kličko SOCAR-in Ukraynada uğurlu fəaliyyətini vurğuladı, şirkətin və Azərbaycan diasporunun nümayəndələrinin Ukraynanın inkişafına mühüm töhfə verdiyini bildirdi. Mer Kiyevdə ulu önder Heyder Əliyevin adını daşyan parkın şəhərin ən nümunəvi məkanlarından birinə çevrildiyini dedi.

Prezident İlham Əliyev Kiyevin dönyanın ən gözəl şəhərlərindən biri olduğunu, onun tarixi hissəsinin qorunmasının və şəhərin inkişafının böyük diqqət tələb etdiyini vurğuladı, Bakı və Kiyev meriyaları arasında münasibətlərin möhkəmləndirilməsinin və qarşılıqlı səfərlərin təşkilinin əhəmiyyətindən danışdı. Azərbaycan diasporunun Ukraynanın inkişafına töhfə verdiyini bildirən dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasındaki dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməni, Ukraynanın Azərbaycanın eti-

barlı tərəfdaşı olduğunu qeyd etdi.

"Xorvatiya Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir"

Fevralın 17-də Münxendə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Xorvatiya Respublikasının Prezidenti Kolinda Qarabər-Kitaroviçin görüşü olub. AZERTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, görüşdə Xorvatiya Prezidenti Kolinda Qarabər-Kitaroviç Azərbaycana rəsmi səfərinin məmənunluq hissi ilə xatırladı, keçirilən görüşlərdə səmərəli fikir mübadiləsinin aparıldığı vurğuladı. Səfər çərçivəsində keçirilən Azərbaycan-Xorvatiya biznes forumunun ölkələrimiz arasında əlaqələrin genişləndirilməsi işinə xidmət etdiyini deyən Xorvatiya Pre-

zidenti hökumətlərarası komissiyanın iqtisadi əməkdaşlığını da ha da genişləndirəcəyini diqqətə çatdırdı. Xorvatiyanın enerji sahəsi ilə yanaşı, qeyri-neft sektor, o cümlədən informasiya texnologiyaları, gəmiçiyarılma, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, infrastruktur və digər sahələrdə də Azərbaycan ilə əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu deyən Kolinda Qarabər-Kitaroviç ölkəsinin həyata keçirdiyi enerji layihələrində Azərbaycan ilə əməkdaşlığı maraqlı olduğunu vurğuladı. Kolinda Qarabər-Kitaroviç Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqına səfərinin uğurlu keçdiyini bildirdi, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə yeni sənəd üzərində işlədiyini dedi, bu prosesin Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasındaki əlaqələrin daha da inkişafına xidmət edəcəyini bildirdi. Xorvatiya Prezidenti dövlətimizin başçısını ölkəsinə səfərə dəvət etdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan-Xorvatiya əlaqələrinin müxtəlif sahələrde uğurla inkişaf etdiyini bildirdi. Azərbaycan Prezidenti hökumətlərarası komissiyanın öz işini praktiki məsələlər üzərində cəmlestirməsinin vacibliyini vurğuladı. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Azərbaycanın mühüm roluna toxunan dövlətimizin başçısı ölkəmizin teşəbbüsükarı və iştirakçısı olduğu

layihələrdə Xorvatiyanın da iştirak edə biləcəyini diqqətə çatdırdı. Avropa İttifaqı ilə əlaqələrdə danışan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan Avropa Komissiyası ilə fəal əməkdaşlıq edir. Azərbaycan Prezidenti ikitərəflı əlaqələrimiz həm də Avropa İttifaqı-Azərbaycan əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyətini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə siyasi dialoq, təhlükəsizlik, texnologiyalar, enerji, multikulturalizm və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi niyyətində olduğunu dedi.

Söhbət zamanı Ermənistan-Azərbaycan, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsinə toxunuldu. Xorvatiya Prezidenti münaqişənin həllində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədikləri ni bir daha vurğuladı.

Ardi-Səh-5

Əvvəli-Səh-4

"Azərbaycan ilə İsrail arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq məmənunluq doğurur"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 17-də Münxende İsrail Dövlətinin

Azərbaycan dünya birliyində etibarlı tərəfdaşa çevrilir

Prezident İlham Əliyev Münxendə bir sıra işgüzar görüşlər keçirib

müdafıə naziri Aviqdor Liberman ilə görüşüb. AZƏRTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, görüşdə Azərbaycan-İsrail əlaqəlerinin müxtəlif aspektləri müzakirə edildi. Aviqdor Libermanın xarici işlər naziri kimi Azərbaycana səfəri xatırlanırdı. İsrail Dövlətinin Baş nəziri Benyamin Netanyahu'nun ötən il Azərbaycana etdiyi uğurlu səfərindən danışıldı. Azərbaycan ilə İsrail arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın məmənunluq doğruduğu vurğulandı, bu sahədə gələcək əməkdaşlıqla bağlı məsələlər müzakirə edildi.

"Azərbaycan ilə Əfqanistan arasında əlaqələr uğurla inkişaf edir"

Fevralın 17-də Münxende Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin əfqanistən İslam Respublikasının Prezidenti Məhəmməd Əşref Qaninin görüşü olub. AZƏRTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Əfqanistan arasında əlaqələrin uğurla inkişaf edərək müxtəlif sahələri əhatə etdiyi, ikitərəfli münasibətlərimizdən daha da genişlənməsi üçün imkanların olduğu bildirildi. Pambrinqiliq, segment istehsalı, sehiyyə, nəqliyyat sahələrində əlaqələrin inkişafı baxımından yaxşı potensialın olduğu vurğulandı. Azərbaycanın brendi olan "ASAN xidmət" in təcrübəsi-

nin Əfqanistanda yayılması məsələləri müzakirə edildi. Münasibətlərimizin inkişafında qarşılıqlı səfərlərin intensivləşdirilməsinin vacibliy vurğulandı.

Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında ticərəf əlaqələrinin, ixrac-idxlə əməliyyatlarının genişləndirilməsi ilə bağlı müeyyən addımların atılması barədə razılığa gəlindi.

Prezident İlham Əliyev Münxendə "Kaspersky Lab" şirkətinin sahibi və baş icraçı direktoru ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 17-də Münxende "Kaspersky Lab" şirkətinin sahibi və baş icraçı direktoru Yevgeni Kasperski ilə görüşüb. AZƏRTAC-in xüsusi müxbiri xəber verir ki, görüşdə "Kaspersky Lab" şirkətinin Azərbaycan ilə müeyyən sahələrdə uğurla əməkdaşlıq etdiyi vurğulandı. Dünyada mürəkkəb proseslərin baş verdiyi bir dövrde kibertəhlükəsizliyin təmin olunmasının ikitərəfli əməkdaşlıqda mühüm yer tutduğu bildirildi. Azərbaycan ilə əlaqələrin daha da genişləndirilməsinin vacibliyinin vurğulandığı söhbət zamanı xüsusile sənaye və digər sahələrdəki proseslərin təhlükəsizliyinin təmin edilmesi istiqamətində işlərin görülməsi etrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Nazirlər Kabinetinə six müvəqqəti məskunlaşma yerlərində yaşayan məcburi köçkünlərin istifadə etdikləri elektrik enerjisi üzrə limitlərin müeyyən edilməsi ilə bağlı Qərar verib

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə six müvəqqəti məskunlaşma yerlərində faktiki yaşayış məcburi köçkünlərin və onlara bərabər tutulan şəxslərin istifadə etdikləri elektrik enerjisi üzrə limitlərin müeyyən edilməsi haqqında Qərar verib.

AZƏRTAC xəber verir ki, Qərara əsasən fərdi qaydada təbii qazla təmin olunmayan six müvəqqəti məskunlaşma yerlərində (keçmiş yataqxana, müalicə pansionatları və digər binalarda) faktiki yaşayış məcburi köçkünlər və onlara bərabər tutulan şəxslər tərəfindən istehlak olunan elektrik enerjisi üzrə limit adambəşinə ayda 300 kilovat-saat müeyyən edilir. Bu qərarin 1-ci hissəsində göstərilən limit üzrə elektrik enerjisi haqqı Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən əhali üzrə aylıq istehlak həcmiminin 300 kilovat-saat qədər (300 kilovat-saat daxil) olan hissəsi üçün müeyyən edilmiş pərkəndə satış tarifi ilə ödənilir.

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 8-də Əl-Cəzirə televiziyasına müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

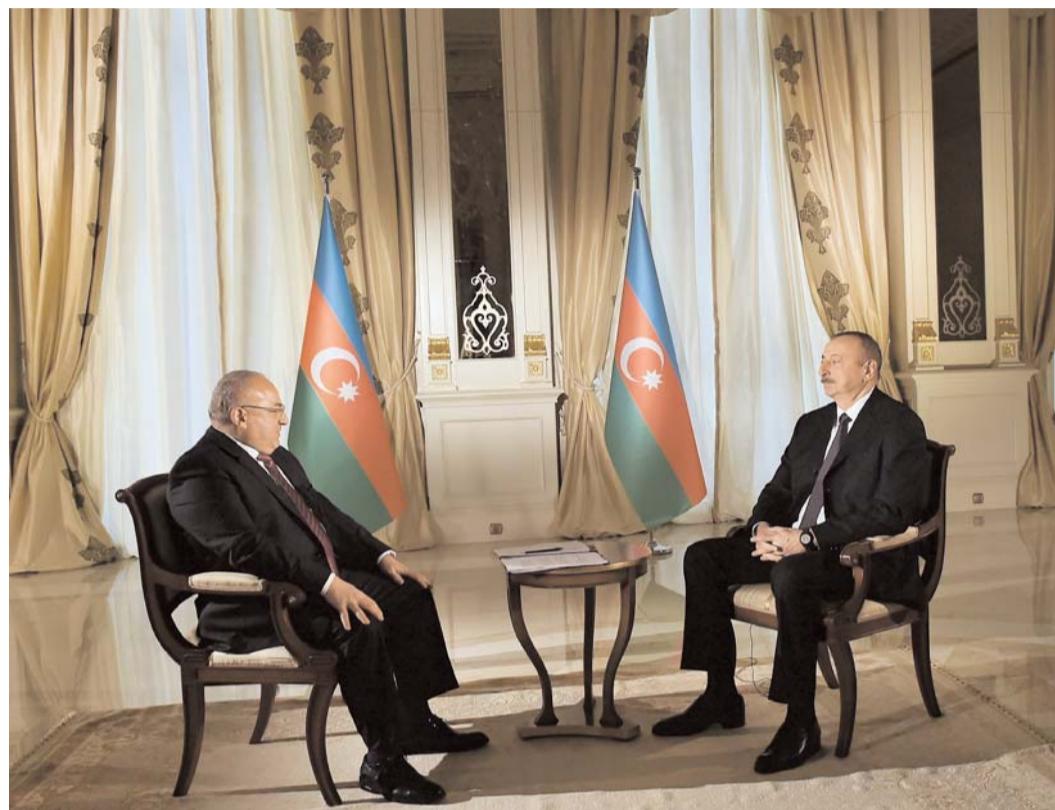
- Cənab Prezident, xoş gördük. Əvvəlcə Qarabağ problemindən başlayaqq. Bu problem bölgədə gərginliyə səbəb olur və Azərbaycanın bütün həyatına öz təsirini göstərir. Problemin həllinə yönələn regional səylər var və bu cəhdələr indi hansı mərhələdədir, Qarabağ probleminin həlli ilə bağlı Sizin baxışlarınız nədən ibarətdir?

- Əvvəlcə, əlbəttə ki, auditoriyani bu məsələnin tarixi bərəde məlumatlandırmak istəyirəm. Qarabağ Azərbaycanın qədim və tarixi hissəsidir. Bir çox əsrlər boyu azərbaycanlılar bu torpaqda yaşayıb-yaradıblar. XIX əsrin evvəllerində Rusiya-Iran müharibəsi nəticəsində Azərbaycanın şimal hissəsi Rusiya imperiyasının tərkibinə daxil oldu. Ermənilər isə İrandan və Şərqi Anadoludan Azərbaycan torpaqlarına, hazırda Dağılıq Qarabağ adlanan əraziyə köçürüldüllər. XX ərin evvəllerində bolşevik inqilabının nəticəsində Azərbaycan Sovet İttifaqının bir hissəsi oldu və sonra isə sovet hökuməti tərəfindən Dağılıq Qarabağ muxtar vilayətinin yaradılması barədə qərar qəbul edildi. Çünkü XIX əsrədəki köçürülmədən sonra bu vilayətin əhalisinin 70 faizini ermənilər, 30 faizini isə azərbaycanlılar təşkil edirdi. Beləliklə, Azərbaycanın bu qədim və ayrılmaz hissəsi muxtariyyət statusu aldı və Sovetler İttifaqının dağılması ərefəsində Ermənistanın separatçıları Ermənistən dəstəyi ilə Dağılıq Qarabağda separatçı hərəkətə başladı, dinc azərbaycanlı ehaliye qarşı hücumlar etdilər, kordillerimizi yandırdılar, evlərimizi dağıtdılar və təkədə Dağılıq Qarabağı yox, Dağılıq Qarabağ muxtar vilayətinin etrafında yerleşən yeddi rayonu da işğal etdilər. Bu təcavüz və işğal nəticəsində 1 milyondan çox azərbaycanlı öz torpağında qaçqın və məcburi köçküne çevrildi. Beynəlxalq təşkilatlar bir çox qərar və qətnamələr qəbul etdi, xüsusilə BMT Təhlükəsizlik Şurası erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarından dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnamə qəbul etdi. Əfsuslar olsun ki, bu qətnamələri qəbul edənlərin özü öz qərarlarına hörmət etmirlər. Çünkü 20 ildən artıqdır ki, bu qətnamələr kağız üzərində qalmaqdadır, onlar icra olunmur və biz burada Azərbaycana qarşı ikili standartlar siyasetinin şahidi oluruz. Çünkü bəzi hallarda BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərarları bir neçə gün ərzində icra olunur. Bizim məsələyə göldikdə isə, 20 ildən çox vaxt keçmişdir. Ermənistanın qətnamələrə, həmçinin digər beynəlxalq təşkilatların qərarlarına məhəl qoyur. Oxşar qərarlar İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatı, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası Parlament Assambleyası, Qoşulmama Hərəkatı tərəfindən də qəbul edilmişdir. Bütün bu qərarlar, qətnamələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunmasını tələb edir.

Bəs biz bu münaqişənin həlli yolunu neçə görürük? Bu mövqə təkəcə bizim baxışlarımıza deyil, hem də bu münaqişənin həlli ilə bağlı beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Əvvəla, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır, erməni işğalçı qüvvələri işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılmalıdır, azərbaycanlılar bütün işğal olunmuş ərazilərə, o cümlədən Dağılıq Qarabağa qayıtmalı hüququna malik olmalıdır. Bundan sonra regionda sülh bərərər olacaq. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsindən kənar heç bir qərar qəbul edile bilməz. Azərbaycan heç vaxt Dağılıq Qarabağın müstəqilliyinə razı olmayıcaq. Onu da əlavə etmək istədim ki, dünyada heç bir ölkə, o cümlədən azərbaycanlılara qarşı soyqırımı töretdi. Ermənistan da Dağılıq Qarabağı müstəqil ölkə kimi tanımır. Bundan başqa, ermənilər bizim bütün tarixi abidələrimizi, muzeylərimizi, məscidlərimizi dağıtmışlar. Bu gün Ağdam məscidinin, Şuşa məscidinin dağıdılması erməni vəhşiliyinin açıq-aydın sübutudur. Bu, təkəcə Azərbaycanın tarixi ərsinə qarşı deyil, eyni zamanda, İsləm dəyərlərinə, İsləm tarixi ərsinə qarşı olan hücumdur. Buna görə də bəzən Ermənistanın bəzi müsəlman ölkələri ilə münasibələrini möhkəmləndirməyə və ya normallaşdırmağa yönəlmüş cəhdələri çox təəccüb doğurur. Hesab edirik ki, Ermənistanı açıq-aydın təcavüzar kimi tanıyan İsləm Əməkdaşlıq Təşkilatının qətnamələri Ermənisi-

“Azərbaycan heç vaxt Dağılıq Qarabağın müstəqilliyinə razı olmayacaq”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Əl-Cəzirə televiziyasına müsahibəsi

tan ilə münasibətləri inkişaf etdirmək niyyətində olan bütün müsəlman ölkələri üçün əsas mesaj olmalıdır.

- Neft və qaz sahəsində Azərbaycan zəngin enerji mənbələrinə malik ölkədir. Azərbaycan son 10 ildə bu sahədə böyük iqtisadi sıçrayış və inkişaf əldə edib. Amma son illərdə neftin qiymətinin aşağı düşməsi bündəyə təsir göstərib, iqtisadiyyat və gəlir səviyyəsi üçün bəzi problemlər yaradıb. Azərbaycan bununla bağlı hansı tədbirləri görür, xüsusilə də gələcəkdə neftin və qazın qiymətlərinin təsirlərini aradan qaldırmak üçün daha hansı tədbirləri görməyi planlaşdırır?

- Bizim siyasetimiz həmişə belə bir çox vəcib amilə esaslanıb ki, neft bizim üçün məqsəd yox, ölkəni inkişaf etdirmək üçün bir vasitədir. Buna görə de neftin qiyməti çox yüksək olan dövrde biz neft satışından elda etdiyimiz gəlirlərdən infrastrukturaya sərməyə yatırmaq üçün istifade etdik. Öten on ildən artıq müddət ərzində demək olar ki, Azərbaycanın bütün infrastruktur modernləşdirilib. Yeni yollar çəkilib, 6 beynəlxalq havai limanı tikilib. Xəzərdən böyük deniz limanı inşa olunur, 26 elektrik stansiyası, 3000 məktəb, 600-dən çox xəstəxana istifadəyə verilib, kənd təsərrüfatına yüz milyonlara dollar məbləğində investisiya yarılır. Azərbaycana yarılan həm xarici, həm de yerli investisiyaların ümumi məbləği təqribən 200 milyard dollar təşkil edir. Buna görə de biz neft və qaz amilindən asılı olmayan inkişaf üçün möhkəm baza və özəl sektora sərməyə yatırmaq, ölkə iqtisadiyyatının şaxələnməsinə kömək etmək üçün imkanlar yaratdıq. Neftin qiyməti 3-4 dəfə aşağı düşdükdə əlbəttə ki, sizin də düzgün qeyd etdiyiniz kimi, bizim gəlirlərimiz de azalı. Lakin iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi ilə bağlı atdırıqlı addımlar və Neft Fondunda toplanılmış maliyyə resurslarının köməyi ilə biz böhranın böyük fəsadlarından yan keçə bildik. Onu da deyim ki, öten ilin büdcəsində neftin bir barrelinin qiyməti 25 dollar götürülmüşdə və o zaman bir barrelin qiyməti 40 dollara yaxın idi. Bu ilin büdcəsində neftin bir barrelinin qiyməti 40 dollar hesablanıb, indi isə bu qiymət təxminen 55 dollar təşkil edir. Buna görə de büdcəsi yasəti baxımdan biz risklərdən siğortalana bilmişik. Lakin, eyni zamanda, hazırlı vəziyyət bize şaxələndirməyə dərhal qızışdır. Her şeyden əvvəl, biz qlobal nəqliyyat qoşaqına çevirmək üçün coğrafi mövqeyimizdən istifadə edirik. Biz qonşu regionları - Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub arasında dəmir yolu əlaqəsini yaradıraq. Azərbaycan artıq mü-

hüm tranzit ölkəsinə çevrilib. Biz kənd təsərrüfatına da böyük həcmədə sərməyə yatırırıq və qarşısındaki illərdə kənd təsərrüfatı mehsullarının ixracını on azı iki dəfə artırmaq niyyətindəyik.

Öten dövr ərzində biz yüksək texnologiyalar sahəsində investisiyalar qoymuşuq və bugün Azərbaycan kosmik klubu üzv ölkədir. Biz kosmik sənaye yaratmışaq və müsələr texnologiyalar biza neft və qazdan asılılığımızı azaltmağa imkan yaradacaq.

Təhsil sahəsində də böyük işlər görülüb. Bizdə demək olar ki, 100 faiz savadlılıq və ölkənin iqtisadi inkişafına böyük dərəcədə töhfə verə bilən və artıq töhfə verən çox savadlı əhalimiz var.

Bizim iqtisadi siyasetimizin əsas istiqamətlərindən biri də iqtisadi müstəqillik id. Çünkü biz iqtisadi cəhətdən müstəqil olmasayıdır, müstəqil siyaset yürütmək çətin olardı və xarici borcun aşağı seviyyədə saxlanılması, - onu deyim ki, bu gün xarici borc 20 faiz seviyyəsindədir, - bize yalnız öz resurslarımıza güvənməyə imkan yaradır. Biz beynəlxalq təşkilatların borc ve kreditlərindən asılı deyilik. Bizim xərclərimiz həmişə gəlirlərimizdən az olmuşdur. Mən hər il hökumətə xərclərin gəlirlərdən az olması və əlavə maliyyə ehtiyatlarının yaradılması barede göstəriş vermişəm. Ona görə də hesab edirəm ki, neft hasil edən ölkələr içərisində Azərbaycan böhranın öhdəsindən uğurla gelmiş ölkələr sırasındadır. Lakin elbəttə ki, gələcəkdə görüleći işlər çoxdur. Bizim turizm sahəsində böyük potensialımız var ki, bu da bize milyardlarla dollar gəlir getirəcək. Bizi dünyada indi daha çox tanıyırlar və Əl-Cəzirə televiziya kanalının sahəsində əreb dünyasında da daha çox tanınırıq. Çünkü siz Azərbaycan haqqında bir neçə təqdimat hazırlamışınız. Artıq iqtisadiyyatımızın şaxələndirilməsi ilə bağlı da işlər aparılır. Bu gün ümumi daxili məhsulun demək olar ki, 70 faizi qeyri-neft sektorunun payına düşür. Növbəti hədəf ixracımızın şaxələndirilməsidir. Neft və qaza geldikdə isə, qarşısındaki on illər üçün də ehtiyatlarımız var. Əlbəttə ki, bu, bizim maliyyə sabitliyimizə əlavə bir dəstək olacaq, bize gəlirlər getirəcək və biz bu gəlirləri yenidən infrastruktur və insan kapitalına sərməyə qoymuşluğuna yönəldəcəyik.

- Cənab Prezident, Azərbaycan Avrasiyada strateji mövqə yerləşir və onun nəhəng enerji resursları var. Ölkəniz enerji mənbələrinin Asiyadan Avropaya daşınmasına aşar rolunu oynayır, Cənub Qaz Dəhlizi, TANAP və digər layihələri həyata keçirir. Bu layihələr Azərbaycanı Asiya və Avropa arasında enerji sahəsində inkişaf etmiş tran-

zit ölkəyə çevirməyi hədfləyir. Eyni zamanda, ölkənizin Asiya və Avropana arasında nəqliyyat sahəsində də ciddi mövqələri var. İndi və galəcədə Azərbaycanın enerji və nəqliyyat sahələrində mövqələrini möhkəmləndirmək üçün hansı işləri icra etməyi planlaşdırırsınız?

- Enerji resurslarımıza göldikdə, hesab edirəm ki, biz enerji siyasetimizi uğurla həyata keçiririk. Bizim şaxələndirilmiş neft və qaz boru kəmərləri şəbəkəmiz var. Bizi Qara dənizlə birleşdirən iki neft boru kəmərimiz və Aralıq dənizi ilə birleşdirən bir boru kəmərimiz var. Bu, neft təchizatımızın şaxələndirilməsi deməkdir və o deməkdir ki, neft ehtiyatları qarşısından gələn bir neçə on illiklər ərzində Azərbaycana xidmət edəcək. Neft hasilatı ilə bağlı olan bütün bu layihələr artıq icra edilmişdir. Beləliklə, biz artıq yüz faiz əmin olaraq biliyik ki, mövcud infrastruktur bizim üçün və digərləri üçün yetərli olacaq. Yeri gelmişkən, biz artıq nəfti Mərkezi Asiyadan Azərbaycan ərazisi ilə, tankerlərle Xəzər dənizi ilə və bizim boru kəmərləri sistemi ilə Avropana, beynəlxalq bazarlara neql edirik.

Növbəti inkişaf mərhəlesi biz nəhəng qaz yataqları aşkar etdikdə başlıadı. Bize investisiyaları cəlb etmək və həmçinin qaz boru kəmərləri tikmə lazımdır. Beləliklə, bu proses bir neçə il bundan önce başlıdı və bu gün biz Avropanın en nəhəng infrastruktur layihəsi və ya layihələrindən biri hesab olunan "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə icra edirik. Bu, Azərbaycanı bizim qonşu ölkələr vasitəsilə Avropa bazarları ilə birləşdirən üç boru kəmərinin tikintisindən ibarətdir. Birinci boru kəməri Azərbaycan və Gürcüstan arasında olan Cənubi Qafqaz boru kəməridir. İkinci boru kəməri Trans-Anadolu kəməri - TANAP-dir. Bu boru kəməri Gürcüstan-Türkiyə sərhədindən Türkiye-Yunanistan sərhədində qədər uzanaraq bütün Türkiye ərazisindən keçir. Üçüncü boru kəməri isə Trans-Adriatik boru kəməri - TAP-dir. O da Yunanistan-Türkiyə sərhədində Albaniyaya, sonra isə Adriatik dənizinin dibi ilə İtaliyaya gedir. Beləliklə, bu, ayri-ayri hissələrə bölünmüş və hələ boru kəməri layihəsidir.

Eyni zamanda, Azərbaycanın nəhəng qaz yataqlarının işlənilməsi bu layihəni Avropada en böyük layihələrdən biri edir. Ümumi investisiyaların həcmi təxminən 40 milyard dollar və belə də bundan da çox məbləğ seviyyəsində qiymətləndirilir. Bu layihə biza Xəzər dənizinin Azərbaycana aid sektorundakı bütün qaz yataqlarımızın işlənilməsinə, eyni zamanda, boru kəmərinin marşrutu boyunca yerləşən ölkələri və Avropa istehlakçılarını qazla təchiz etmək imkanı yaradacaq. Çünkü Avropanın dəhaç çox qaza ehtiyacı var. Onun iqtisadiyyatı dəhaç çox qaz təchizatını tələb edəcək və bu gün Avropanın qaz təchizatları mövcud mənbələr məhdudlaşdır. Beləliklə, bizim mənbə yəni və böyük mənbədir. Bu layihədə biz liderliy əzəmətli öz üzərimizə gətirdik və ümidivari ki, gələn il Cənub Qaz Dəhlizinin 4 segmentindən 3-ü icra olunacaq. Sonuncu segment olan Trans-Adriatik boru kəmərinin təmamlanması üçün bir az artıq vaxt tələb olunacaq. Bu, enerji təhlükəsizliyi layihəsidir və enerjinin şaxələndirilməsi bize imkan verəcək ki, ən azı 100 il istehlakçıları qaz ilə təchiz edəcək.

Bizim enerji layihələrimiz eslinde nəqliyyat layihələrinin reallaşmasına təkan verib. Çünkü nəqliyyat şəbəkəsinin marşrutuna nəzər yetirəniz görəcəksiniz ki, o, qaz boru kəməri ilə üst-üstə düşür. Bizim olverilişi coğrafi mövqeyimiz var, lakin infrastruktursuz bu mövqeyin heç bir mənası yoxdur. Hətta regional əməkdaşlıq olmadan infrastrukturun özü belə heç bir məna kəsb etmir. Buna görə də bizim siyasetimiz birinci olaraq infrastruktura sərməyə yatırmaqdan ibarət idi.

Əvvəli-Səh-6

Biz indi Xəzər dənizində 25 milyon ton yükaşırma qabiliyyəti olan ən böyük dəniz limanı inşa edirik, 6 beynəlxalq hava limanı tikmişik və Azərbaycan artıq hava nəqliyyatı qovşaqına çevrilir. Biz Azərbaycan bütün qonşu ölkələrlə birləşdirən avtomagistral yolları inşa etmişik. Biz daha sürətli çatdırmaya nail olmaq üçün dəmir yollarımızı müasirşədiririk. Eyni zamanda, biz gəmiçiyarına zavodu tikmişik. Bu zavodda indi bizim Xəzər dənizindəki ehtiyaclarımız üçün gəmi ve tankerlər istehsal olunur.

Beləliklə, bu, işlərin bir hissəsi idi. İkinci hissə qonşularla razılaşmanın eldə edilməsi idi. Çünkü malların tranzit üçün qonşularla birgə işləmək lazımdır. Bu, bizim siyasetimizin prioritetlərindən biri idi. Beləliklə, bizi qonşularımızla çox yaxşı işgüzər əlaqələr yaratdıq və indi də "Şərq-Qerb Nəqliyyat Dehlizi" layihəsini icra edirik. Cindən gələn ilk konteyner qatarı artıq Azərbaycan ərazisində Avropaya keçib. Ümid edirik ki, bu il biz Asiyadan Avropaya birbaşa nəqliyyat şəbəkəsinin açılışını edəcəyik. Bu da məsafəni iki dəfə, 30-35 gündən 14 güne - məhz iki həftəyə qədər azaldacaq. Biz indi, eyni zamanda, qonşularımızla Cənub-Şimal dəhlizi üzərində işləyirik. Bu layihə Azərbaycana Pakistan, Hindistan, Şimali Avropa üçün böyük tranzit ölkəsinə əvərilmək imkanını verəcək. Biz Cənub-Şimal dəhlizi layihəsi ilə bağlı öhdəliyimizi artıq yerine yetirmişik. Biz lazım olan infrastruktur və dəmir yolu xətlərini tikmişik. Qonşularımızın da öz ərazilərində fealiyyətlərini və işlərini başa çatdırmasına gözləyirik. Buna görə də bir neçə ildən sonra Azərbaycan tranzit daşımaları üçün ən müüm nəqliyyat təyinat mənteqələrindən birinə əvərilecek və biz tranzit fealiyyətindən çoxlu qazanc əldə edəcəyik. Burada səhəbət təkcə qazandan getmir, çünkü tranzit fealiyyəti həm de əməkdaşlıq deməkdir. Çünkü qonşularımızla belə münasibətdə olduğuda siz sabitiyyə, əməkdaşlığı, proqnozlaşdırılmış bilinməyə investisiya qoymuş olursunuz. Regionadakı bütün ölkələr bir-birinə bağlı olur. Bu da yaxşı haldır. Çünkü bu, sabitlik amillərindən biridir. Beləliklə, bizim enerji və nəqliyyat təhlükəsizliyi ilə bağlı siyasetimiz həqiqətən də regional sabitlik işinə böyük töhfədir.

- Siz Türkiye ilə dost və qardaş ölkəsiniz. Türkiye da nəqliyyat və enerji sahəsində tranzit ölkəyə əvərilmək istəyir. Türkiye ilə müstərək layihələrinizdən danışmağınızı xahiş edirik.

- Əlbəttə, biz enerji və nəqliyyat layihələrimizi Türkiye ilə six əməkdaşlıq şəraitində həyata keçiririk. Türkiye bizim üçün qardaş ölkədir. Bütün çox münasibətlərimiz var. Türkiye və Azərbaycan, o cümlədən bizim dostluğumuz nəinki regional, hətta global əhəmiyyət malik olan amildir. Çünkü Azərbaycanın enerji resursları bircinci olaraq Türkiyəni əlavə enerji ilə təchiz edir, eyni zamanda, bu enerji resursları Türkiye vasitəsilə beynəlxalq bazarlara çatdırılır. Bizim əsas neft boru kəmərimiz Ceyhanda, Aralıq dənizinin sahilində bitir. Eyni zamanda, TANAP-Trans-Anadolu kəməri. Bu ad artıq özlüyündə kəmərin mahiyyətindən xəber verir. Buna görə də nəqliyyat və enerji sahəsində Türkiye-Azərbaycan tərəfdəşliyi bu nəhəng layihələrin icrası üçün çox önemlidir və ölkələrimiz arasında yüksək seviyəli siyasi əlaqələr və xalqlarımız arasındakı qardaşlıq münasibətləri bu layihənin uğurlu icrası üçün əsas amildir.

- Azərbaycan artıq 25 ildən çoxdur ki, öz müstəqilliyyini bərpa edib. Azərbaycan bu illər ərzində az tanınan ölkədən böyük layihələr sayesində regionda mühüm dövlətə əvərilib və bunu nəzəre almamaq mümkün deyil. Siz üçüncü müdəddət də, prezident seçilmisiniz. Azərbaycanın gələcəyi haqqında fikirləriniz nədir? Azərbaycanı necə görmək istəyirsiniz?

- İlk növbədə demək istərdim ki, bu 25 il uğurlu inkişaf illeri olub. Ola bilsin ki, vəziyyətin çox çətin olduğu, vətəndaş mühərribesinin getdiyi ilk iki il ətisna olmaqla, həmin illerde iqtisadi çətinliklərimiz, çoxlu problemlərimiz var idi. Lakin 1993-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan xalqı tərəfindən Prezident seçildikdən sonra vəziyyət dəyişdi. 1993-cü ildən etibarən biz əsl müstəqil ölkə kimi inkişaf etməye başladığımız. Biz çox iş görməli idik, çünkü Azərbaycanın iqtisadi vəziyyəti çox ağır idi. Sənayemiz durğunluq içinde idi, inftyasiya 1000 faizden yuxarı idi, yoxsulluq hökm süründü, heç bir investisiya, vesait yox idi, keçmiş Sovet ittifaqının bütün bazarları ilə ənənəvi əlaqələr kesilmişdi. Üstəlik Ermenistanın təcavüz, torpaqlarımızın işğalı, 1 milyon qaçqın və məcburi köçküñ. Həmin dövrde Azərbaycan çox çətin vəziyyətde idi. Beləliklə, 1993-cü ildən

"Azərbaycan heç vaxt Dağılıq Qarabağın müstəqilliyyinə razi olmayıcaq"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Əl-Cəzirə televiziyasına müsahibəsi

etibarən hər ili uğurlu il hesab etmek olar. Bu gün biz beynəlxalq aləmdə hörmət olunan ölkəyik. Bir neçə il əvvəl biz BMT üzvlərinin mütləq ekspresiyəti, 155 ölkə tərəfindən BMT Təhlükəsizlik Şurasının üzvü seçildik. Bu, dönyanın Azərbaycana olan dəstəyinin və hörmətinin ən yüksək göstəricisi oldu. Biz iqtisadi cəhdənə sabit, müstəqil siyaset həyata keçiririk. Qonşularımızla çox yaxşı əlaqələrimiz var ve düşünürük ki, dünya yalnız əməkdaşlıq və qarşılıqlı hörmət vasitəsilə və bir-birinin işlərinə qarışmamış şərti ilə uğurla inkişaf edə bilər. Beləliklə, müstəqillik illerində görülen işlər həqiqətən de çox müümidür. Çünkü bu gün Azərbaycan sabit, müasir, inkişaf edən ölkə kimi tanınır. Bizim ister siyasi, isterse de iqtisadi inkişafla bağlı gələcək planlarımız çox aydındır və bu, ictimaiyyətə məlumudur.

Biz inkişaf, müasirleşme yolu il getməyə davam edəcəyik. Azərbaycanın davamlı inkişafı neft və qaza deyil, bılık, texnologiya, təhsil, qeyri-neft sektoruna əsaslanmalıdır. Biz regionun enerji və nəqliyyat xəritəsini tamamilə dəyişəcəyik ki, bu da öz növbəsində region xalqları üçün böyük imkanlar yaradacaq. Çünkü bizim ister nəqliyyat, isterse de enerji sahəsində təşəbbüskarı olduğumuz layihələr təkcə Azərbaycanda yox, bütün bu layihəyə cəlb olmuş ölkələrde minlər, on minlər iş yeri yaradır. Biz ənənəvi dəyərlərimizə, əcdadlarımızdan bize miras qalan dəyərlərə sadıq olmağa davam edəcəyik. Budur bizim gücümüzün mənbəyi və biz ənənəvi dəyərlərimizi istənilən xarici müraciətdən, qloballaşma vasitəsilə Azərbaycanın siyasi və ya iqtisadi inkişafına təsir etmək cəhdələndən çox fəal şəkildə qoruyur. Biz kimliyimizi, müstəqiliyimizi qorumağa davam edəcəyik və reyi hətta bu gün olduğundan da mühüm olan daha güclü ölkə quracaq. Baxmayaraq deyə bilerəm ki, hətta bu gün regionumuzda Azərbaycanın iştirakı və ya razılığın olmadan heç bir layihə həyata keçirilə biləm. Bu, təkcə coğrafi mövqeyə görə deyil. Düşünürəm ki, ən çox beynəlxalq birliyin hörməti üzvü olduğumuza görədir. Tərəfdələrimiz bilir ki, bizim sözümüzü imzamız uyğun gelir və biz tərəfdəşlərimizi heç vaxt pis vəziyyətde qoymarıq. Bizişlər danışqlar aparmaq o qədər de asan məsələ deyil, lakin biz razılışırıqsa, bu, o deməkdir ki, bu, 100 faiz həyata keçiriləcək. Biz ləyəqətə yaşayırıq. Biz ölkəmizlə fəx edirik və gələcəkdə bu müsbət tendensiyaları daha da gücləndirmək istəyirik.

- Cənab Prezident, 2017-ci il Azərbaycanda "İslam Həmrəyliyi İli" elan olunub. Bu hadisə Azərbaycana və İslam ölkələri ilə əlaqələrə necə təsir göstərəcək? Eyni zamanda, Azərbaycan bu il İslam Həmrəyliyi Oyunlarını keçirəcək. Sizcə, bütün bu təşəbbüslerle Azərbaycan İslam dünyası ilə strateji həmrəylik nümayiş etdirir? Bəlkə İslam dünyasında daha önemli rol oynamaya, yoxsa İslam dünyasını yaxınlaşdırmağa çalışır? Biz onu da biliyik ki, Azərbaycanın bütün millətlərle və mədəniyyətlərle münasibətləri yüksək seviyədədir. Yoxsa Azərbaycan mədəniyyətləri bir-birinə yaxınlaşdırmaq istəyir?

- Bəli, düşünürəm ki, səhlin cavabını özünüz verdiniz. Sizin qeyd etdiyiniz tam mənada bizim hədəflərimizdir. Azərbaycan İslam sivilizasiyasının bir parçasıdır və biz bununla fəx edirik. Biz tarixi, dini abidələrimizle fəx edirik. Sizə deyə bilerəm ki, Sovet ittifaqı dövründə Azərbaycanda yalnız 20-dən əlavə məscid var idi, çünki ateizm dövründə məscidlərimiz böyük eksəriyəti dağıdılmışdı. İndi isə 2000-dən artıq məscid var. Onlar müstəqillik dövründə tikilib. Biz onları təkcə təkmiləşdirdik, həm də tarixi məkanları, bütün məscidlərimizi bərpa etmişik və müsəlman ələminin ən qədim məscidlərindən biri Azərbaycanda, qədim Şamaxı şəhərində yerləşir. Şamaxı məscidi 743-cü ildə tikilib. Bax, bu, bizim tariximiz və mədəniyyətimizdir. Məqsədimiz ilk növbədə, müsəlman dünyasında birlilik gücləndirməkdir. "Islam Həmrəyliyi İli"nin elan olunması da elə bu, deməkdir.

Düşünürəm ki, indi müsəlman dünyasının evvel heç zaman olmadığı qədər daha çox birləşə ehtiyacı var. Müsəlman dünyasında bu birlilik çatışır. Düşünürəm ki, Azərbaycan bu istiq-

mətdə mühüm rol oynayır. IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının təşkil olunması da bunu göstərir, çünki bu, təkcə idman deyil, bu, təkcə idmançıların bayramı olmayacağı, bu, müsəlman dünyasının gençlərini birləşdirəcək, onlar Bakıya gələcəklər, ölkəmizi görəcəklər, əlaqələr quracaqlar və bu əlaqələr bütün müsəlman gənclərinə ölkələr arasında əlaqələri gücləndirməye kömək edəcək. Biz islamofobiya meyillerinin artmasından, İslamin bəzi beynəlxalq media orqanları tərəfindən, necə deyərlər, terror dini kimi təqdim olunmasından çox narahatiq. Terrordan ən çox müsəlmanlar ziyan çəkib. Bizim qədim sivilizasiyamız, deyərlərimiz, dünyaya töhfələrimiz var. Biz bunu nümayiş etdirməliyik. Azərbaycan Avropanın ölkələrində çox işlər həyata keçirir, biz sergilər, təqdimatlar təşkil edirik, İslam mədəniyyətini təbliğ edirik, səfərlərimiz, dəyərlərimiz var. Bizim ister siyasi, isterse de iqtisadi inkişafla bağlı gələcək planlarımız çox aydındır və bu, ictimaiyyətə məlumudur.

Müsəlman ölkələri bize çox böyük hörmətə yanaşırlar. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı defələrlə Azərbaycanda coxsayılı tədbirlər təşkil edib və Ermənistan-Azərbaycan münaqışında bizi tam dəstəkləyir. Beləliklə, bizim planlarımız bùnlardır. Biz bununla bir daha müxtəlif hədəflərə nail olmaq, müsəlman ələmində birliyi möhkəmləndirmək işinə töhfəmizi vermək, Azərbaycanda həmrəyliyi daha da gücləndirmək və İslami dünyaya sülh və mədəniyyət dini kimi təqdim etmek üçün dəha çox çalışımaq istəyirik.

- Cənab Prezident, Azərbaycanın mövqeyi etrafda qonşularla əlaqələrin önemini de artırır. Xüsusiilə de Avropa İttifaqı, Amerika, Rusiya, İran və digər ölkələrlər əlaqələri. İndiki dövrün həssaslığını nəzərə alaraq növbəti mərhələ - ərəb ölkələri ilə əlaqələr barədə danışmaq istərdim. Siz bu yaxınlarda Qətərə səfər edəcəksiniz. Bu səfərdə məqsədiniz nedir? Məqsəd ərəb ölkələri ilə daha six əlaqələr qurmaqdır? Bu səfər ərəb və İslam ölkələri ilə daha six əlaqənin başlangıcı sayıla bilər mi?

- Azərbaycan bütün qonşuları ilə yaxşı münasibətlərə malik olmaq istəyir və düşünürəm ki, biz buna nail olmuşuq. Çünkü bu, hər bir ölkə üçün vacibdir. Biz qonşuluqda yaşayırıq və təcrid olunmuş ölkə deyil. Bizim Ermənistandan başqa bütün qonşularımızla çox feal münasibətlərimiz var. Qeyd etdiyim kimi, bizim ən böyük tərəfdəşimiz olan Türkiyə ilə çoxlu layihələrimiz var. Bizim Gürcüstən, Rusiya, İranla da çoxlu layihələrimiz var. Düşünürəm ki, bu müstəqillik iləri bütün ölkələrə, o cümlədən qonşularımıza aydın göstərdi ki, biz dostluq və əməkdaşlığı möhkəmləndirmək niyyətindəyik. Lakin biz heç kimin daxili işlərimizə müdaxilə etməyə çalışımaşını istəmik. Bu, baş verdikdə, biz çox sərt mövqə nümayiş etdirik. Lakin xoşbəxtlikdən Azərbaycanın öz siyasetini həyata keçirməsi bu gün artıq dünənya və regionda böyük mənənə qəbul edilir. Bu siyaset bizim maraqlarımıza əsaslanır. Əger bizim maraqlarımızla çox feal münasibətlərimiz var. Əger üst-üstə düşmürsə, bizim üçün əsas öz maraqlarımızdır. Bu, qeyd etdiyiniz qonşu ölkələrlə münasibətlərimizə, eləcə de Avropa ölkələri, ümumilikdə Qərb ilə münasibətlərimizə de addır. Bizim bir çox Avropa ölkələri ilə çox yaxşı işgüzər münasibətlərimiz var. Biz Avropa İttifaqının 9 üzv dövləti ilə strateji tərəfdəşlik üzrə sazişlər imzalamaq və yaxın zamanlarda Avropa İttifaqı ilə yeni sazişə bağlı danışqlarla başlayacaq. Qərbdə de yaxşı başa düşürlər ki, Azərbaycanın öz yolu var və bu siyaset heç kima qarşı yönəlməyib. Əksinə, düşünürəm ki, təşəbbüslerimizin eksəriyəti regionumuzdakı gərginliklərin azaldılmasına imkan verib. Son illərdə və ayllarda region ölkələrinin bəzilərinin münasibətlərinde çətinliklər var. Lakin bizim siyasetimiz həmişə ona əsaslanır ki, bu çətinlikləri necə yumşaldaq, bu ölkələrə münasibətlərini normallaşdırmaq işinə necə kömək edək. Buna görə de yaxşı kimi, bu, özünü doğrudur. Ərəb dünyası

ilə münasibətlərə gelince, deməliyəm ki, bu münasibətlər bizim üçün hər zaman prioritət olub. Men bir çox ərəb ölkələrinə resmi səfərlər etmişəm. Biziş əla siyasi münasibətlərimiz var. Sizə deyə bilerəm ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə münasibətdə böyük həmrəylik nümayiş etdirmişdir və biz bunu yüksək qiymətləndiririk. Qətərə ilə münasibətlərimiz də bizim üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir və doğru qeyd etdiyiniz kimi, bu, ikirəfləli format və həmçinin Körfez ölkələri ilə əməkdaşlıq formatıdır. Səudiyyə Ərəbstanı, Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri, Küveyt və bir çox başqa ərəb ölkələrinə uğurlu səfərlərim və Qətərə planlaşdırılan səfərim bu əməkdaşlığı gücləndirəcək. Biz ərəb ölkələrindən daha çox adamın ölkəmizə gəlməsini istəyirik. Yəqin bilirsiz ki, biz bu yaxınlarda Körfez Əməkdaşlığı ölkələrinin vətəndaşları üçün bütün viza tələblərinə aradan qaldırılmışdır. Qətərin Əməri, Əlahəzər Azərbaycanda rəsmi səfərdə olub. İndi isə menim növbəmdir. Biziş Əlahəzərə çox yaxşı şəxsi, mən deyərdim ki, dost münasibətlərimiz var. Biz bir çox iqtisadi layihələr üzərində işləyirik. Biz Əlahəzərət Bakıya səfəri zamanı birgə iqtisadi komissiyanın yaradılması barədə razılığı gəlmış və o, artıq fealiyyətə başlayıb. Bu yaxınlarda Qətərin xarici işlər naziri Bakıda səfərdə olub və onlar bu görüşü keçiriblər. Komissiya əsas diqqəti iqtisadi əməkdaşlığımızın praktiki məsələləri üzərində cəmləşdirəcək. Biz qarşılıqlı ticaretin seviyəsini artırmaq istəyirik. Biz sizin digər ölkələrdən aldığınız məhsulları Qətərədən çox ixrac etmək və həmçinin daha çox idxlə etmək istəyirik. Eyni zamanda, biz birgə investisiya layihələri ilə bağlı əməkdaşlığı dair danışqlar aparırıq. Bəlkə də investisiya üçün birgə bir qurum yaratmaq da olar. Çünkü bəzən ele olur ki, Qətərə ilə Azərbaycan bəzi ölkələrdə həmsərməyəcə olurlar, lakin bu, əlaq

Bahar Muradova: "Parlament hər zaman mətbuatın işinə çox böyük önəm verir"

Fevralın 17-də Azərbaycan parlamentində Milli Məclisin, Mətbuat Şurasının və media qurumlarının rehbərliyinin birgə iştirakı ilə media-parlament əlaqəleri müzakirə edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə media nümayəndələri Milli Məclisin inzibati binası ilə tanış olub. Görüşdə Milli Məclis sədrinin müavini Bahar Muradova parlament və media əlaqələrindən danışıb. Bildirib ki, parlament hər zaman mətbuatın işinə çox böyük önəm verir.

"Azərbaycan demokratik cəmiyyət quruculuğu ilə inkişaf edən bir ölkədir. Biz qısa bir müddədə çox böyük uğurlar əldə etmişik və uğurlarımızın bir çoxu da mətbuat sahəsinə aiddir. Milli mətbuatımızın yaranması, onun təşəkkül tapması, inkişaf etməsi, demokratik cəmiyyətin tələblərinə uyğun şəkildə formalaşması, bu sahəde qanunvericilik bazasının yaranması, qanunların alılığının təmin olunmasındaki iştiraki, gündəlik ictimai-siyasi vəziyyət, dünyada geden proseslər, Azərbaycanın hədəfləri - bütün bunlarla bağlı mətbuatımız üzərinə düşən vəzifəni zaman-zaman müəyyənləşdirib, müəyyən vaxtda üzləşdiyi çətinlikləri def edib. Mətbuatımız demokratik ənənələrin yaranmasına, qurulmasına özünəməsus rol oynayıb, ölkəmizə bu sahədə tanınmış simalar bəxş edib", - deyə B.Muradova vurğulayıb.

Milli Məclis sədrinin müavini bildirib ki, Azərbaycan dövləti mətbuatın rolunu yüksək deyərləndirir. Mətbuat nümayəndələrinin işi yüksək qiymətləndirilir, onların rolu xüsusi qeyd edilir. Ulu öndər Heydər Əliyev mətbati xüsusi qiymətləndirib, bu sahənin inkişafı ilə bağlı atılan addımlar nəticəsində mətbuat at hazırlı mərhələyə gelib çıxıb. Demokratik ənənələrin yaranmasında, qurulmasında mətbuat özünməsus rol oynayıb.

B.Muradova qeyd edib ki, Milli Məclisin deputatları da, jurnalistlər də xalqın hüquqlarını müdafiə edirlər. Bu illər ərzində mətbuatın nəqliyyətləri daha çoxdur və biz bundan qurur hissi ilə danışa bilərik. Milli Məclisin fəaliyyəti hər kəsin gözü qarışındadır. Lakin bəzən məlumatların doğru-düzgün çatdırıl-

masında müəyyən problemlər var.

"Dövlətimizin yaranması, təşəkkül tapması, müstəqilliyini elan etməsi, onu itirməsi, yenidən bərpə etməsi, üzləşdiyimiz digər başqa çətinliklər, müharibələr, ərazi bütövlüyüümüzün pozulması, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin mövcudluğu və onun həyatımızın üzərinə qoyduğu izlər hem bu məsələnin işıqlandırılması mənasında, həmdə ümumi inkişafımıza töredilən manələr baxımından mətbuatın işində öz əksini tapıb. Parlamentin işinin işıqlandırılmasında və parlament-media münasibətlərinin formalaşmasında bu illər ərzində müxtəlif hadisələrlə üzləşmişik, şərəfli bir yol keçmişik. Bir əsas məqamı xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, Azərbaycan mətbuatında özünü göstəren bir sıra zərəri meyiller aradan qaldırılır. Demək olar ki, son vaxtlar inkarçılıq və özünütəcrid meyilləri arxa planda qalıb", - deyə Milli Məclis sədrinin müavini vurğulayıb. Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşov çıxış edərək bildirib ki, bu gün Azərbaycanda vətənpərvər media formalaşıb. Məhz belə bir vətənpərvər medianın formalaşması nəticəsində mətbuat Azərbaycanın ümum-millî problemlərinin dünya ictimaiyyətine çatdırılmasında vahid möv-

qedən çıxış edir və bu problemlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında bütün imkanlarından istifadə edir. Ə.Amaşov qeyd edib ki, Azərbaycan mediası ilə parlament arasında çox gözəl əməkdaşlıq mövcuddur. Ancaq buna baxmayaraq bəzə hallarda bir sira media qurumlarında parlamentin fəaliyyəti düzgün işıqlandırılmışdır və qərəzliliyə yol verilir. Kimsə tənqidin eleyhinə deyil, ancaq qərez olmamalıdır. Sağlam tənqid, əksinə, parlamentin dəha effektlə fəaliyyətinə yardım edir. Odur ki, media-parlament fəaliyyətinin cəmiyyətə çatdırılmasında qərəzlilik yox, obyektiv yanaşma olmalıdır. Yalnız birgə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq nəticəsində qarşımızda duran məqsədlərə və hədəflərə nail ola bilərik.

Mətbuat Şurasının sədri vurğulayıb ki, bu gün ölkəmizdə 40-a yaxın gündəlik, 250-yə yaxın həftəlik qəzet, bir o qədər də xəbər portalları fəaliyyət göstərir. Milli Məclis Mətbuat Şurası arasında memorandumun imzalandığını deyən Ə.Amaşov qeyd edib ki, burada əsas məqsəd Milli Məclisin fəaliyyətini olduğu kimi işıqlandırmaqdır.

Sonra çıxış edən "Səs" qəzeti-nin baş redaktoru Bəhruz Quliyev qeyd edib ki, mətbuatla parlament arasında münasibətlərin sağlam

dilə əlavə 1 milyon da ayrılib. Amma elektron medianın da maliyyəleşməsi ilə bağlı dəfələrlə məsələlər qaldırılıb, müzakirələr aparılıb. Bu gün elektron mətbuatın maliyyəleşməsi gündəmdədir. Bu məsələ yaxın günlərdə öz həllini tapa-caq.

Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fonduñun rəhbəri Umut Mirzəyev görüşün əhəmiyyətindən danışıb. Bildirib ki, media-parlament münasibətləri bu gün sağlam şəkildə davam edir. Vurğulayıb ki, Milli Məclis ən demokratik təsisatlardan biridir. Zaman-zaman burada Azərbaycanla bağlı ən ciddi qərarların qəbul olunması kimi proseslər həyata keçirilib. Internet-media haqqında danışan U.Mirzəyev, həmçinin bu sahəye diqqətin ayrılmışının vacibliyini də qeyd edib.

Azərbaycanda hər zaman media ilə parlament münasibətlərinin çox böyük önem daşıdığını bildirən "Gündəlik Teleqraf" MMC-nin direktoru Aynur Quliyeva qeyd edib ki, ölkəmizdə "Kütləvi informasiya vasitələri" haqqında Qanun mövcuddur. Bu sənəd kifayət qədər də yaxşı hazırlanmış bir qanundur. "Dünya internet informasiya məkanı cəreyan etməkdədir. Buna görə də biz yeni medianın çağırışlarına mütləq cavab verməliyik, - deyə A.Quliyeva vurğulayıb. Azərbaycanda hərbi jurnalistika sahəsində müvafiq qanun layihəsinin hazırlanmasına ehtiyac olduğunu deyən "Trend" İnformasiya Agentliyi baş direktorunun müavini Arzu Nağıyev diqqətə çatdırıb ki, qanun layihəsində həm jurnalistlərin fəaliyyəti, həm də siyortası ilə bağlı məsələlər də öz əksini tapa-bilər.

Milli Məclisin Aparat rəhbəri Səfa Mirzəyev çıxışında bildirib ki, cəmiyyətin həyatında kütləvi informasiya vasitələri çox böyük rol oynayır. Almaniyada, Fransada parlament jurnalistləri çox böyük nüfuzlu malik olan şəxslerdir, onların sözlərinə siyasetçilər də çox böyük hörmətlə yanaşırlar. Həmin jurnalistlər parlamentlə 5 il, 10 il, 15 il işləyən, qanunları çox vaxt hüquqşunaslardan yaxşı bilən şəxslerdir. Azərbaycan parlamentində isə jurnalistlər dəyişir. Gərek həmin jurnalistlər daxili qaydaları bilsinlər, qanunları, daxili nizamnaməni oxuyub öyrənsinlər. "Milli Məclisin fəaliyyəti ilə bağlı məlumatlar qurumun saytında yerləşdirilir. Ona görə də, kütləvi informasiya vasitələrindən xahişimiz ondan ibaretdir ki, hansısa məsələ barədə fikir bildirəndə bizim ekspertlərlə məsləhətləşsinlər. Çünkü hərədən müzakirə olunan qanun laiyəsi barədə elə səhəbətler gedir ki, bunun həmin laiyə ilə heç bir əlaqəsi olmur. Milli Məclisin rəhbərliyi aparıcı media ilə dostluq etmək niyyətindədir. Görüşdə qəzetlərin, informasiya agentliklərinin və portallarının rəhbərləri parlament-media münasibətlərində danışaraq müəyyən təkliflər irəli sürüblər. Onları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

"Kaspi" maarifçilik meydani" kitabından təqdimat mərasimi keçirilib

Dünen Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Artkaspi.az adlı ədəbi-mədəni saytin və "Kaspi" maarifçilik meydani" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumatına görə, tədbirdə "Kaspi" qəzetiñin təsisçisi Sona Vəliyeva, Mətbuat Şurasının sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov, qəzetlərin baş redaktorları, KIV nümayəndələri iştirak edib.

MŞ sədri, millət vəkili Əflatun Amaşov tədbiri giriş sözü ilə açaraq deyib ki, Azərbaycan dəstənləri, müsiqisi ilə bağlı çoxsayılı əsərlər məhz "Kaspi" qəzetiñde dərc olunub: "Bu qəzet eyni zamanda Azərbaycan mədəniyyətinin maarifçiliyini öz üzərinə götürür bir nəşr idi. Artkaspi.az sayti da məhz "Kaspi"nin həmin ənənəsini davam

etdirir. Azərbaycan mədəniyyəti, ədəbiyyatı ilə bağlı diqqəti cəlb edən məqamlara toxunacaq və öz oxucularını həmin sahədə olan informasiyalarda məlumatlaşdıracaq. "Kaspi" qəzetiñin redaksiyası "Kaspi"nin arxivini bir müddət bundan əvvəl əldə edib. Artıq arxiv "Kaspi" qəzetiñdədir. Bu gün "Kaspi"nin həmin arxivini M.F.Axundov adına Milli Kitabxanaya təqdim edəcəyik. "Kaspi" maarifçilik meydani" kitabı sözün həqiqi mənasında mükəmməl hazırlanıb. Kitabda sistem tamamilə başqa cürdür".

"Kaspi" qəzetiñin təsisçisi Sona Vəliyeva "Kaspi" maarifçilik meydani" kitabı haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, kitabda dərc olunan materiallar "Kaspi" qəzetiñde yer almış mövzulardır: "Zaman-zaman Həsən bəy Zərdabi, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Nəriman Nərimanov, Hacı Zeynalabdin Tağıyev və başqa maarifçilərimiz haqqında yazıları dərc etdi. Tağıyevin maarifçilərin sırasına aid edilməsinə təcəccübənlənlər də oldu. Bunu da biz caşət etdik. Bu gün Tağıyev adını ziyalı qoyan çox ziyanlıdan yuxarıda durur".

Sona Vəliyeva bildirib ki, bu böyük şəxsiyyətlər haqqında Prezident Sərəncamı var. Kitabda Sərəncam və həmin şəxsiyyətlər haqqında ekspertlərin rəyləri də öz eksini tapdı: "Biz düşündük ki, bu qədər qiymətli faktlar bir qəzetiñ sehifəsində təpilməyə bilər, kitab isə bir xəzinədir. Qərara gəldik ki, həmin məlumatları bir kitab halına getirək. Bunu "Kaspi Tehsil Şirkəti" və "Kaspi" qəzetiñin birge layihəsi əsa-

sında ərsəyə getirdik".

Sona Vəliyeva əlavə edib ki, onlar haqqında kitabın çapına bu tarixi şəxsiyyətlərin hamidən çox haqları var: "Çünki onlar sıradan maarifçilər deyillər. Onlar maarifçilik ideyasını irəli sürüb milli şurun oyanmasında, milli azadlıq hərəkatının formalşamasında, AXC-nin qurulmasına qədər cəsareti bir yol keçmiş, bəzən ölümü gözlerinin önüne almışlar. Əgər Çar Rusiyası qəzetiñ çapına icazə verendə bilseydi ki, maarifpərvər şəxs tərəfində alınacaq, Həsən bəy Zərdabi dolayı yolla redaktorluq edəcək, Azərbaycan mətbuatına yenidən aqsaqqallıq edəcək buna icazə verməzd".

"Kaspi" qəzetiñin təsisçisi Sona Vəliyeva "Kaspi" maarifçilik meydani" kitabı haqqında məlumat verib. Qeyd edib ki, kitabda dərc olunan materiallar "Kaspi" qəzetiñde yer almış mövzulardır: "Zaman-zaman Həsən bəy Zərdabi, Əlimərdan bəy Topçubaşov, Nəriman Nərimanov, Hacı Zeynalabdin Tağıyev və başqa maarifçilərimiz haqqında yazıları dərc etdi. Tağıyevin maarifçilərin sırasına aid edilməsinə təcəccübənlənlər də oldu. Bunu da biz caşət etdik. Bu gün Tağıyev adını ziyalı qoyan çox ziyanlıdan yuxarıda durur".

Sona Vəliyeva bildirib ki, bu böyük şəxsiyyətlər haqqında Prezident Sərəncamı var. Kitabda Sərəncam və həmin şəxsiyyətlər haqqında ekspertlərin rəyləri də öz eksini tapdı: "Biz düşündük ki, bu qədər qiymətli faktlar bir qəzetiñ sehifəsində təpilməyə bilər, kitab isə bir xəzinədir. Qərara gəldik ki, həmin məlumatları bir kitab halına getirək. Bunu "Kaspi Tehsil Şirkəti" və "Kaspi" qəzetiñin birge layihəsi əsa-

Artkaspi.az saytiñin baş redaktoru Fərid Hüseyn təqdim etdi ki, saytin ədəbiyyat və mədəniyyət portalı olduğunu bildirib: "Bu sayt "Kaspi" qəzetiñin həftəlik Ədəbiyyat sayının əlavəsi kimi yaradılsada, hər gün yenilənən müstəqil saytdır".

F.Hüseyn bildirib ki, ölkəmizin ədəbiyyat, mədəniyyət, humanitar elm, kino, teatr kimi sahələrindəki yenilikləri, maarifləndirici yazıları dərc edən saytin məqsədi, ölkəmizin ədəbi və mədəni sahələr üzrə yeniliklərini dünyaya çatdırmaq, habelə beşeri uğurları, dünyanın humanitar sahələrinin aparıcı şəxslərinin elmi, ədəbi ərsəni xalqımıza tanıtmaqdır: "Saytin "Elektron kitabxana" bölməsi fəaliyyət göstərir və buradan nəşriyyatlardan toplanmış, ən müxtəlif sahələri özündə birləşdirən minlərlə kitabı əldə edə biləceksiniz. Habelə saytin layihələri əsasında ən dəyərli materialları elektron kitab kimi hazırlanır".

"Kaspi" qəzetiñin baş redaktoru İlham Quliyev deyib ki, "Kaspi"ni üç əsrin qəzeti adlandırmışdır: "Hər zaman da özümüzü tərəxi "Kaspi"nin varisleri kimi aparmağa çalışırıq. Həmişə də o tərəxi "Kaspi"nin ərsəni təbliğ etməye, ictimaiyyətə, cəmiyyətə çatdırmağa çalışırıq. Bu istiqamətdəki fəaliyyətlərimiz zamanı bizə məlum oldu ki, tarixi "Kaspi"nin arxivini Avropa ölkələrinin birində saxlanılır. Biz əlaqələrimizi işe saldıq və müyyəyen danışçılar apardıqdan sonra məlum oldu ki, "Kaspi"nin nüsxələri elektron variantda, həmçinin dövrə çixan bir sıra qəzətlerin nüsxələri Hollandiyadakı bir mətbəədə saxlanılır. Sonradan biz danışçılar aparandan sonra həmin nüsxələri ölkəmizə getirmək barədə razılaşma əldə etdik".

Azərbaycan Milli Kitabxanasının (AMK) direktoru Kərim Tahirov isə bildirib ki, Milli Kitabxananın sayti vəsítəsə nüsxələr bütün dünyaya yayılacaq: "Ümumiyyətə, "Kaspi" qəzeti çox gözəl işlər görür. Hətta deyərdim ki, XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində fəaliyyət göstərən "Kaspi" qəzetiñin bu ənənələri davam etdirilsin. "Kaspi" maarifçilik meydani" kitabı da bu gözəl ənənənin davamıdır".

Sonda "Kaspi"nin bütün nömrələrinin elektron variantı Milli Kitabxanaya bağışlanıb, İsa Hüseynovun həyat və yaradıcılığını həsr olunmuş Ədəbiyyat Əlavəsinin xüsusi sayı təqdim edilib.

Tədbir digər çıxış edənlərin fikirləri ilə başa çatıb.

Siyavuş Novruzov:
"Azərbaycan dünyanın güc mərkəzlərinin böyük rəğbətini qazanıb"

Azərbaycan dünyasının güc mərkəzlərinin böyük rəğbətini qazanıb. Bunu ABŞ-in Baş Qərargahlar rəisi general Cozeb Danfordun və Rusiya Federasiyası müdafiə nazirinin birinci müavini - Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi, ordu generalı Valeri Gerasimovun görüşünün Bakıda keçirilməsi bir daha sübut etdi.

Bu fikirləri generalların görüşünü AZƏRTAC-a şərh edən Milli Məclisin ictimai birləşmələr və dini qurumlar komitəsinin sədri, Yeni Azərbaycan Partiyası icra katibinin müavini Siyavuş Novruzov deyib. Siyavuş Novruzov bildirib ki, Azərbaycanın balanslı xarici siyaseti, ölkədə mövcud olan sabitlik, təhlükəsizlik Bakını belə vacib görüşlərin keçirilməsi üçün ideal məkana çevirib. Dünya liderləri, o cümlədən ABŞ-in və Rusiyanın dövlət başçıları Prezident İlham Əliyevi etibarlı tərəfdəş kimi qəbul edirlər. Milli Məclisin komitə sədri qeyd edib ki, Azərbaycan dünyada həm sülh yaranan ölkə, həm də regionda ikitərəfli, coxtərəfli görüşlərin teşkilatçısı kimi tanınır. Rusiya ilə Türkiyə arasında yaranan gərginliyin aradan qaldırılmasında Azərbaycan, Prezident İlham Əliyev barışdırıcı rol oynadı. Büttün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan düzgün xarici siyaset yürüdür və bunun da uğurlu nəticələri göz qabağındadır.

Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Ucarda vətəndaşları qəbul edəcək

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tapşırıq və tövsiyələrinə uyğun olaraq, mərkəzi icra hakimiyyəti organlarının rəhbərləri tərəfindən bölgelərdə vətəndaşların qəbulu davam edir. Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı fevralın 24-də Ucar şəhərində Göyçay və Ucar rayonlarının sakinlərini qəbul edəcək. Qəbul Ucar şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində (ünvan: Heydər Əliyev prospekti 153) saat 11:00-da keçiriləcək. Qəbulu gəlmək istəyən vətəndaşlardan Dövlət Komitəsinin Ucar bölgəsi üzrə şöbəsinə müraciət etmələri xahiş olunur.

Azərbaycan Türkiyə və Gürcüstana xarici sərmayə qoyuluşunda liderlik edir

Azərbaycan Türkiyə və Gürcüstana xarici sərmayə qoyuluşunda liderlik edir. Bunu İstanbulbulda AZƏRTAC-a müsbəhəsində Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev deyib. O bildirib ki, hazırda Türkiye iqtisadiyyatına ölkəmizin sərmayə qoyuluşu 9 milyard ABŞ dolları təşkil edir. Bu məbləğin 16-17 milyarda çatdırılması hədəflənir. Gürcüstana iqtisadiyyatına yatırım isə 3,4 milyard dollar təşkil edir ki, bunun da 2,7 milyard dolları qeyri-neft sahəsinin payına düşür. Ölkəmizin Türkiye və Gürcüstana iqtisadiyyatının inkişafına xüsusi önem verdiyini vurğulayan nazir qeyd edib ki, her iki ölkə ilə qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi yüksələn xətə davam edəcək.

18 fevral 2017-ci il

Sədaqət Vəliyeva: "Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı dövlət orqanları üçün "yol xəritəsi" olacaq"

"Bu gün Azərbaycanda hərtərəfli transformasiya prosesi gedir və zamanın çağırışlarına, tələblərinə əsasən, ölkəmizdə bütün sahələrdə yeniləşmə, təkmilləşmə gedir. Penitensiər sahənin inkişafı və cəza siyasetinin humanistləşdirilməsi prosesi də ümumi reformalar siyasetinin tərkib hissəsidir. Ona görə də, Prezident İlham Əliyev 10 fevral 2017-ci il tarixində imzaladığı "Penitensiər sahədə fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi, cəza siyasetinin humanistləşdirilməsi və cəmiyyətdən təcridetmə ilə əlaqədar olmayan alternativ cəza və prosessual məcburiyyət tədbirlərinin tətbiqinin genişləndirilməsi barədə" Sərəncamı yüksək dəyərləndirilir". Bunu Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Sədaqət Vəliyeva deyib.

Deputat qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncamı ölkə başçısının humanist siyasetinin növbəti təzahürü, həyata keçirilən sistemli və genişməqyaslı hüquqi islahatların tərkib hissəsidir: "Bu, eyni zamanda, cinayət təqibini və cəzaların icrası sahələrində hüquqi islahatların yeni mərhələsinin başlangıcıdır. Çünkü sözügedən Sərəncam penitensiər sahənin inkişaf etdirilməsi və cəza si-

yasetinin humanistləşdirilməsi üçün program xarakteri daşımaqla bu sahədə fəaliyyət göstərən dövlət orqanları üçün "yol xəritəsi" olacaq".

"Hazırkı dövrde penitensiər xidmətin, cəzaların icrası ilə bağlı fəaliyyətin müasir dövrün tələblərinə uyğun qurulması və səmərəli idarəetmənin təşkili zərurətə çevrilib" - deyən Sədaqət Vəliyeva əlavə edib ki, haqqında danışılan sahədəki bütün problemlərin

aradan qaldırılması üçün kompleks institutional, qanunverici və praktiki tədbirlər görülecek: "Sərəncamın məqsədi cəza siyasetinin humanistləşdirilməsi, cinayət-hüquq siyasetinin liberallaşdırılması və cinayətlərin dekriminallaşdırılmasıdır. Eyni zamanda, burada böyük ictimai təhlükə töretməyən və az ağır cinayətlərə görə, həbs və azadlıqlan məhrumetmə tədbirlərinin tətbiqinin məhdudlaşdırılması da nəzərdə tutulur. Sərəncamdan irəli gələn məsələlərdən biri də penitensiər müəssisələrin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, onların maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, cəzanı icra edən orqan və müəssisələrdə mövcud olan nöqsanların aradan qaldırılması, cinayət təqibi və cəzaların icrası sahəsində korrupsiyanı istisna edən şəraitin təmin olunması, həmçinin, cinayət təqibi və cəzaların icrası sahəsində müasir texnoloji vasitelerin tətbiq edilməsidir. Eyni zamanda, Sərəncama əsasən, Ədliyyə Nazirliyi qarşısında müvafiq vəzifələr müəyyən edilib, habelə, Baş Prokurorluğa və məhkəmələrə tövsiyələr verilib".

Həmsədrlər: 20 fevral "referendumu"nun nəticələrinin Dağılıq Qarabağın hüquqi statusuna təsiri olmayacağı

ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri Münxəndə Azərbaycan və Ermenistan xarici işlər nazirləri ilə keçirdikləri görüşlərə dair birgə bəyanat yayıblar. Bəyanatda bildirilir ki, ATƏT sədrinin xüsusi nümayəndəsi Anji Kaspşikin də qatıldığı görüşlərdə nazirlər qoşunların temas xətti və Azərbaycan-Ermenistan sərhədindəki vəziyyət müzakirə olunub. Həmsədrler münaqişənin dinc yolla həllinə alternativ olmadığını bir daha təsdiqləyiblər və mühabibənin seçim yolu olmadığını ifadə ediblər.

Bəyanatda, həmçinin qeyd olunur ki, həmsədrler fevralın 20-də Dağılıq

Qarabağda qondarma "referendum"un keçirilməsinin planlaşdırıldığı barədə məlumatlıdlılar. Həmsədrlər bir daha vurğulayıblar ki, Ermenistan və Azer-

baycan da daxil olmaqla, heç bir ölkə Dağılıq Qarabağı müstəqil və suveren ölkə kimi tanır. Buna görə də həmsədrlər 20 fevral "referendumu"nun nəticələrinin Dağılıq Qarabağın hüquqi statusuna təsir edə biləcəyini qəbul etmirlər. Həmsədrlər bəyanatda, həmçinin qeyd ediblər ki, nəticələr heç bir halda Dağılıq Qarabağın yekun statusunu və ya münaqişənin dayanıqlı və sülh yolu ilə nizamlanmasına yönəlmüş hazırkı danişqıların yekununu qabaqcadan müəyyənəldərək. Bəyanatın yekununda bildirilib ki, həmsədrlər mart ayında regiona səfər etməyi planlaşdırırlar.

Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən 71 minə yaxın şəxsin Azərbaycan vətəndaşlığına mənsubiyəti tanınıb

Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına mənsubiyəti araşdırılmış şəxslərdən 70 min 994 şəxsin Azərbaycan vətəndaşlığına mənsubiyəti tanınıb. Onlar Azərbaycan vətəndaşının şəxsiyyətini təsdiqləyən sənədlərlə təmin edilib. AZƏRTAC xəber verir ki, bu fikirlər Xəzər Universitetində Dövlət Miqrasiya

Xidmetinin (DMX) yaradılmasının 10-cu ildönümüne həsr olunan "Azərbaycanda miqrasiya siyaseti: nailiyyətlər və inkişaf perspektivləri" mövzusunda respublika elmi-praktiki konfransda səsləndirilib.

Bildirilib ki, əsas insan hüquqlarından biri olan vətəndaşlıq hüququnun əhəmiyyəti nezərə alınaraq, vətəndaşlıqliq halları ilə mübarizə sahəsində melumatlılığın artırılması və bu şəxslərin hüquqi statusunun müəyyənəldərilməsi zamanı yaranan problemlərin, o cümlədən onların hüquqlarının səmərəli müdafiəsi namine əməkdaşlığın gücləndirilməsi məqsədile Azərbaycan BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının "10 ilə vətəndaşlıqla son" kampaniyasına qoşulub. Vətəndaşlıqliq hallarının qısa bir zamanda aradan qaldırılması üçün

Dövlət Miqrasiya Xidməti tərəfindən ölkənin bütün regionları üzrə müvafiq işlər görülüb və hazırda bu iş davam etdirilir.

Dövlət Miqrasiya Xidməti qanunsuz miqrasiyaya qarşı mübarizə tədbirlərini iləbilər dənədən təqiblərdir, əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasında olma, habelə müvəqqəti və daimi yaşama qaydalarının pozulması hallarını aşkar edərək qarşısını alır. Xidmət tərəfindən aparılmış kompleks tədbirlər nəticəsində bu gün onların sayı minimuma endirilib. Konfransda qeyd olunub ki, DMX yarandığı vaxtdan miqrasiya sahəsi üzrə beynəlxalq əməkdaşlıq daha da genişləndirilib, iki və çox-tərəflü əsaslarla münasibətlər inkişaf etdirilib, bir sıra ölkələrlə miqrasiya sahəsində təcrübə mübadiləsi aparılıb.

Başqanlığın iki başı

Rəfiqa

Nedənse, hər zaman meydan deyəndə, yadi ma heç bir ugura imza ata bilməyən, 24 il-dən artıqdır ki, dişsiz çarx kimi yerində sayan müxalifet düşür. O müxalifet təmsilciliyi ki, xarici qrantlar hesabına əllərində olan qəzet, sayt və bir də sosial şəbəkələr vasitəsilə özlərini təbliğ edirlər. Əlilər, cəmiller, isalar və digərləri başlarını kola soxmaqla, elə zənn edirlər ki, onları və müdafiəçilərini, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə təbliğatlarını aparanlar - Xədicedə kimilər, artıq çoxdan bəlliidlər.

Xüsusile, Arif Hacılinın başqan olduqdan sonra Müsavatın təfaqi dağılımağa başlayıb. Bir də, müahacir ömrü yaşayan eks-spiker R.Quliyevin dediyi kimi, "ay badbaxtlar", bilmirdiniz ki, dağıdıcı, satqından başqan olan partiyani sonu belə olmalıdır.

Müsavatda bu gün baş verənləri isə ən yaxşı təhlil edən keçmiş Müsavat üzvü Elbəyi Həsənlər partiyanın başqanı Arif Hacılinin ünvanına təqidi fikirlər səsləndirib: "Müsavat partiyasının məhvə doğru getmesinin səbəkarı yeni başqan A.Hacılıdır. Çünkü Müsavat partiyasının başqanı dağıdıcı mövqədədir. Məhz Tofiq Yaqublu kimi, yeni birləşdiricisi fırqə olmamışdır. A.Hacılı isə dağıdıcıdır. Ona görə də, Müsavatın təfaqi xarab qalıb. Tofiq bəy deyir ki, parçalanmış yenidən birləşdirməye çalışacaq. Bunun adı gopologiyadır. A.Hacılı başqan olandan sonra, partiyanın az qala bütün elitası təşkilatı tərk edib, bir nəfər də tanınmış sima bu partiyaya daxil olmayıb. Ele bu səbəbdən də, A.Hacılı sovet dönəmindəki kolxoz sədrleri kimi pambıq "pripiska"sinə keçib". Bir də "facebook"da bir kollaj yayılmışdır - əvvələdə dediklərimizin təsdiqidir desək, yanılmarıq. Görünən o idi ki, bir basın yarısı A.Hacılinin, yarısı isə İ.Qəmberin idi. Əslində, bu şəkil çox mətbəblərdən xəbər verirdi. Amma bu kollajla da iş bitmirdi. Belə ki, görürən odur ki, Müsavat daxilində çekişmələr nəticəsində, bu gün partiya yox olmaq ərefəsindədir. Böyük müteffekkir şair Hüseyin Cavid demişdir: "Iblis nədir? Cümle xəyanətlərə bais... Ya hər kəsə xain olan insan nədir? İblis.."

Unutmamalıq ki, dava elə yorğan davası olmaqla, bu xəmir hələ çox su aparacaq...

Bank VTB (Azərbaycan)-in Şəhəri

2016-ci ilin sonunda bank VTB (Azərbaycan)-in səhmdarları olan VTB (ASC) və "AtaHolding" ASC tərəfindən bankın 2017- 2019-cu illər üzrə yeni inkişaf strategiyası qəbul edilmişdir. Korporativ bizneslə işin gücləndirilməsi nəzərdə tutan yeni üçüllük inkişaf strategiyasına uyğun olaraq, bank VTB (Azərbaycan) filial şəbəkəsini konsolidasiya edir. Belə ki, müştəri xidmətləri bölmələrinin fəaliyyətinin optimallaşdırılması və gücləndirilməsi məqsədi ilə bir-birinə yaxın yerləşən filiallar birləşdirilib. Buna misal kimi, "Əhməddli" və "Həzi Aslanov" filiallarının "Neftçilər" filialına birləşdirilməsini göstərmək olar. Bank VTB (Azərbaycan) əvvəller bankın əhatə etmədiyi və paytaxt əhalisinin daha sıx cəmləşdiyi yerlərdə bank xidmətlərini bərabər paylaşdırmaq məqsədi ilə yeni filialların açılmasına qərar verib. 2016-ci ildə bankın eyniadlı metro stansiyaları yaxınlığında "Gənclik" və "Elmlər" adlı iki yeni filial açılıb.

Filiallar şəbəkəsinin optimallaşdırılması bankın yeni korporativ strategiyasının tərkib hissəsidir və bank VTB (Azərbaycan)-in müştəriləri qarşısında olan öhdəliklərinin icrasının keyfiyyətinə və xidmətlərin səviyyəsinə yalnız müsbət təsir göstərəcək. Hazırda baş ofis yanında Müştəri Xidmətləri İdarəsi, "Əcəmi", "Sahil", "Gənclər", "Sumqayıt", "Neftçilər", "Elmlər" və "Gənclik" kimi filialları adı rejjimdə çalışır və müştərilərə xidmət göstərməyə davam edir. Ötən il ərzində bankın korporativ biznesinin eldə etdiyi müsbət nəticələr bu prosesin effektiv və məqsədəyən olduğunu göstərib.

Separatçı rejimdə keçiriləcək referendumun heç bir hüquqi əsası yoxdur

Bununla işgalçi Ermənistan sülh danışqlarını pozmağa, status-kvonu saxlamağa cəhd göstərir

Məlum olduğu kimi, bir daha Ermənistan beynəlxalq hüquq normalarını və prinsiplərini pozaraq, qondarma Dağlıq Qarabağ rejimində konstitusiyada dəyişiklik həyata keçirmək üçün referendum keçirməyi planlaşdırır. Bununla da işgalçi Ermənistan sülh danışqlarını pozmağa, status-kvonu saxlamağa cəhd göstərir. Söhbət etdiyimiz müsahiblərimiz separatçı rejimin planlaşdırıldığı referendumun təxribatdan başqa bir şey olmadığını bildirdilər.

**Millət vəkili
Rövşən Rzayev:**

- Ermənistanın qondarma Dağlıq Qarabağ rejimində konstitusiyada dəyişiklik həyata keçirmək adı altında referendum keçirməsinin heç bir hüquqi əsası yoxdur. Bu, təxribat yönümlü addımdır. Özlərini beynəlxalq aləmdə bir qurum kimi göstərmək isteyirlər və konstitusiyalarının mövcud olduğunu bildirməyə cəhd edirlər. Bununla, Ermənistan dünyaya həm də, yalançı siyasetini sırrımaşa çalışır. Ona görə də, buna diqqət yetirməye də dəyməz. Çünkü bu cür təxribatları Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən tez-tez müşahidə edir. Bir sözə, bu, əhəmiyyətsiz bir referendumdur. Dünyanın heç bir ölkəsi bunu qəbul etmir və etməyəcək də.

Ermənistanın işgalçılıq siyasetinə güclü dövlətlərin göz yumması ikili standartların mövcud olduğu deməkdir. ATƏT-in Minsk Qrupu çərvəsində fəaliyyət göstərən dövlətlərin bu məsələyə bigane qalmaqları dənilməz reallıqdır. Yeni həmsədr dövlətlərin siyasetine həmin dövlətlərdə yaşayan erməni lobbisinin güclü təsiri var. Amma MQ-yə üzv dövlətlər düşünməlidirlər ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında nəzərdə tutulan sülh danışqları bir anın içərisində müharibə ilə əvəzlənə bilər. Yeni Cənubi Qafqazda göznləilməyən bir dəhşət baş verə bilər.

**Millət vəkili
Eldəniz Səlimov:**

- Azərbaycan Respublikasının əzeli və əbədi torpaqları olan Dağlıq Qarabağda başqa bir qurumun referendum keçirməsi beynəlxalq hüquq normalarına zidd olmaqla bərabər, həm də beynəlxalq hüquqa "yenilik" getirmək kimi başa düşülür. Azərbaycan dövləti Ermənistanın qanunazidd hərəkətlərinə beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq, adekvat tədbirlər görür, bəyanatlar verir və digər formada öz etirazını bildirir. Dünyanın aparıcı dövlətləri ikili standartlarla fəaliyyətlərini davam etdiridiklərinə görə, Ermənistanın qanunsuz hərəkətlərinə göz yumaraq, hətta onu müdafiə edirlər. Ermənistan Azərbaycan dövlətinə qarşı cinayet töretniş Aleksandr Lapşinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq Azərbaycana getirilməsinə və Azərbaycan qanunlarına uyğun mühakimə olunmasını unutmasın.

**Politoloq
Cümşüd
Nuriyev:**

- Qondarma "DQR"ı heç Ermənistanın özü belə tanımayıb. Yeni qondarma Dağlıq Qarabağ rejimində konstitusiyada dəyişiklik həyata keçirmək üçün referendumun elə bir hüquqi gücü olmayıcaq. Diger tərefdən, Ermənistanın özü de parlament seçkilərinə hazırlaşır və həmin seçkilərdə, Sarkisyan Dağlıq Qarabağ erməni olduğunu görə, bir növ yenidən Qarabağ müstəvəsində hansısa siyasi xəllar əldə etmək istəyir. Bu məsələ buna hesablanıb. O cümlədən də, bunlar Azərbaycanın daxilində guya hansısa narazılıq dal-

ğasının yaranmasını fikirləşirlər. Ümumiyyətlə, birinci dəfə deyil ki, qondarma Dağlıq Qarabağda bu tip qeyri-hüquqi addımlar atılır. İşgalçi ölkə olan Ermənistanın bu cür hərəkətlərə əl atması bir daha onların savadsızlığından xəber verir. Çünkü beynəlxalq hüququn hər hansı bir principinde tanınmayan qondarma bir qurumun keçirdiyi və yaxud da keçirmək istədiyi istənilən seçki və referendumun heç bir hüquqi gücü yoxdur. Əgər başa düşə-düşə buna gedirlərse, deməli, ermənilər və onların başbənlərini bədbəxt adamlardır. Ümumiyyətlə, bütün dünya bilir ki, Ermənistan işgalçi bir ölkədir və Azərbaycan torpaqlarını işgal altında saxlayır. BMT Təhlükəsizlik Şurasında Azərbaycanla bağlı olan məsələlərə baxılmalıdır. Çünkü işgalçi ölkə olan Ermənistan tərəfindən Azərbaycana qarşı edilmiş təcavüzə bağlı olaraq, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi var ki, həmin qətnamələr hələ də bu günde kimi icra olunmayıb. Ermənistanın rəhbəri Serj Sarkisyan BMT-nin hüquq normalarını pozduğuna görə, məsuliyyətə cəlb olunmalı, Ermənistan qarşı sanksiyalar tətbiq olunmalıdır.

**Siyasi şərhçi
Azər Həsət:**

- Ermənistanın bu əməli illərdir davam edən işgal siyasetinin tərkib hissəsidir. Bunun adını referendum qoyublar. Amma bəlliidir ki, hansısa referendumdan söhbət gedə bilməz. Birincisi, ona görə ki, bu torpaqlar Azərbaycanın BMT tərəfindən tanınan əraziləridir. İkincisi isə, orada heç bir legitim hakimiyyət yoxdur ki, referendum keçirilə. Bu isə, o deməkdir ki, Ermənistanın dünyaya referendum kimi sırrıqatmaq istədiyi akt, sadəcə, fiksiyadır. Bunlar düşünürlər ki, bu yolla işgal altındakı torpaqlarda qurduqları oyuncaq rejimi təbliğ edəcəklər. Amma alınan deyil. Çünkü manipulyasiya mümkün olsa da, dünyani aldatmaq mümkün olan deyil.

GÜLYANƏ

Ki Universitetinin kafedra müdürü, professor Həsən Hüseynov iştirak ediblər.

R.HÜSEYNOVA

Milli Məclisin Elm və Təhsil Komitəsində görüş

Milli Məclisin Elm və Təhsil Komitəsinin sədri, akademik İsa Həbibbəyli İtaliya Beynəlxalq Telematika Universitetinin professorları Nikola Paravati və Marko Demarko ilə görüşüb.

Elm və Təhsil Komitəsinin sədri, akademik İ.Həbibbəyli Azərbaycanda elm və təhsil sahəsində aparılan islahatlardan, bu sahələrə göstərilən dövlət qayğılarından söz açaraq ölkə alimlərinin, xüsusilə də, gənc tədqiqatçılara beynəlxalq layihələrdə fəal iştirakından danışdıb.

İtaliya Beynəlxalq Telematika Uni-

versitetinin professorları Nikola Paravati və Marko Demarko informasiya texnologiyaları üzrə ali təhsil və peşə hazırlığı sahəsində birgə əməkdaşlığı xüsusi əhəmiyyət verdiklərini qeyd edərək, Avropa İttifaqının dəstəyi ilə "Rusiya Federasiyası, Çin və Azərbaycanda binaların enerji və ətraf mühit səmərəliliyi üzrə açıq və distant təhsil formatında peşə bakalavrı" mövzusunda layihəyə qrant ayrıldığını nəzərə çarpdırlılar. Görüşdə Elm və Təhsil Komitəsinin əməkdaşları və Azərbaycan Texni-

Azərbaycan Respublikasının
Dini Qurumları İş üzrə
Dövlət Komitəsi

DİN
DAXİLİ
QOSUNLAR
Azərbaycan Respublikası
Daxili İşlər Nazirliyinin
Daxili Qoşunları

DQİDK-nin sədr müavini Daxili Qoşunların şəxsi heyəti ilə görüşüb

Dünən Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunların Baş İdəresində Dini Qurumlar İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Səyavuş Heydərovun şəxsi heyət ilə növbəti görüşü keçirilib. Görüşdə dini radikalizm və ekstremizmin mahiyyəti, səbəbəri, təzahür formaları və ona qarşı keçirilən mübarizə tədbirləri barədə müzakirələr və fikir mübadiləsi aparılıb. Tədbirdə, xüsusilə, vurğulanıb ki, bəzi xarici dairələr öz geosisiyası və geoqıtsası maraqları namə dini zəmində münaqışelerin genişləndirilməsinə və islam dinini gözden salmaq məqsədile bə dini terrorla eyniləşdirməyə cəhdler edirlər. Azərbaycanda mövcud olan dövlət-din münasibətləri, multikulturalizm və tolerantlıq modelinin dünya üçün nümunə olduğu diqqətə çatdırılıb. Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə ölkəmizdə "İslam Həmrəyliyi İli"nin elan olunması radikalizm, eləcə də, dünyada dini zəmində baş verən münaqışələrin qarşısının alınması istiqamətində atılan uzaqqorən addım kimi qiymətləndirilir.

Tədbirdə, həmçinin, respublikamızda dini sahədə sabitliyin qorunub-saxlanılması və möhkəmləndirməsində hər bir vətəndaşın çalışmalı olduğu diqqətə çatdırılıb.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

"Sabahın alımları" VI Respublika Müsabiqəsinə yekun vuruldu

Dünən AMEA-nın əsas binasında "Sabahın alımları" VI Respublika Müsabiqəsinin yekunu hərə olunan tədbir keçirilib. Müsabiqə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Təhsil Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi, Heydər Əliyev Mərkəzi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Bilik Fondu, Azərbaycan Təhsil İşçiləri Azad Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi və "Intel" Şirkəti tərəfindən təşkil olunub. Tədbirdə çıxış edən təhsil nazirinin müavini Ceyhun Bayramov cəmiyyətin tərəqqisində elmin və təhsilin mühüm rolunu vurğulayaraq, ölkəmizdə bu sahələrin inkişafına xüsusi önem verildiyini diqqətə çatdırıb. Nazir müavini "Sabahın alımları" Müsabiqəsində ölkəmiz 13 şəhər və rayonunun ümumtəhsil müəssisələrinin IX-XI sinif şagirdlərinin 125 elmi layihə ilə iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb. Şagirdlərin qatılıqları müsabiqə riyaziyyat, fizika, kimya, biologiya, tibb və sağlamlıq, ekolojiya, mühəndislik və kompüter elmləri üzrə keçirilir. Elmi layihələrdən 77-si kollektiv, 48-i isə fərdi layihədir. Səkkiz kateqoriya üzrə keçirilən müsabiqənin qalibləri münsiflər heyəti tərəfindən müəyyənləşdirilib. Çıxış edənlər qalibləri təbrik edib və onlara uğurlayıblar. Sonda qaliblərə diplom, medal və pul mükafatı təqdim olunub.

NƏZAKƏT

18 fevral 2017-ci il

YAP Bınəqədi rayon təşkilatının hesabat-seçki yığıncaqları davam edir

Yeni Azərbaycan Partiyası Bınəqədi rayon təşkilatının IX konfransına hazırlıq işləri çərçivəsində 7-ci mikrorayon, S.S.Axundov küçəsi, 3123-cü məhəllə ünvanlı (272 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası) ərazi ilk partiya təşkilatının hesabat-seçki yığıncağı keçirilib.

Iclası ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Şəfiqə Əliyeva açaraq, gündəlikdə duran məsələlər barədə məlumat verib. Sonra Ş.Əliyeva hesabat məruzəsi ile çıxış edib.

Hesabat məruzəsi ətrafında fikirlərini bildiren ərazi ilk partiya təşkilatının üzvləri Qıztamam İsmayılova, Gülsarə

Yaralıyeva, Hicran Bağırlı, Gülnarə Mədetova hesabat məruzəsinin qənaətbəxş olduğunu söyləyiblər.

Hesabat məruzəsi səsə qoyularaq, qəbul edildikdən sonra Şəfiqə Əliyeva ərazi ilk partiya təşkilatının sədri, Qıztamam İsmayılova isə sədr müavini seçilib.

Hesabat-seçki yığıncağında çıxış edən YAP Bınəqədi rayon təşkilatının baş telimatçısı Kubra Əliyarlı bir sıra məsələlər etrafında partiya üzvlərinin fəal müzakiresinin təşkil edilməsini əhəmiyyətini vurğulayıb.

ZÜMRÜD

Yeni Azərbaycan Partiyası Şəmkir rayon təşkilatının IX konfransına hazırlıq işləri davam edir

Yeni Azərbaycan Partiyası Şəmkir rayon təşkilatının IX konfransının keçirilməsi ilə bağlı hazırlıq işləri davam edir. Bu məqsədlə təşkilatın Döyüli Kənd Xəstəxanası ilk partiya təşkilatında hesa-

bat-seçki yığıncağı keçirilib. Düyülli Kənd Xəstəxanası ilk partiya təşkilatının sədri Nizami Heydərov yığıncağın gündəliyi haqda məlumat verib və hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Yığıncaqda çıxış edən YAP Şəmkir rayon

F.Vəliyev, həmçinin, ərazi ilk partiya təşkilatının hesabatını qənaətbəxş hesab edib və yeni seçilən tərkibə uğurlar arzulayıb. Tədbirdə YAP Şəmkir rayon təşkilatının IX konfransına nümayəndələr seçilib.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

YAP Samux rayon təşkilatında hesabat-seçki yığıncaqları uğurla davam edir

Yeni Azərbaycan Partiyası Samux rayon təşkilatının ərazi ilk partiya təşkilatında hesabat-seçki yığıncaqlarının keçirilməsi prosesi uğurla davam edir. Növbəti yığıncaq da partianın növbəti konfransına hazırlıqla bağlı baş tutub. Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Samux rayon PEŞ ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Ehtiram Əliyev hesabat məruzəsi ilə çıxış edib.

Tədbirdə çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Samux rayon təşkilatının sədri Gündüz Bayramov, YAP Samux rayon təşkilatının fəaliyyətindən danışır və partiya sıralarına qəbulla bağlı partiya nizamnaməsinə uyğun müəyyən tövsiyələrini verib. Yığıncaqda YAP Samux rayon təşkilatının fəal üzvlərindən Razim Qasimov, Namiq Əhmədov, Yadigar Bağırov, Emin Qasimov və başqaları çıxış edərək, partiyanın yaranma tarixindən, fəaliyyətindən, ölkənin və rayonun ictimai-siyasi həyatındaki rolundan danışıblar.

Sonra yığıncaqda təşkilati məsələləre baxılıb. Təşkilatın yeni idarə heyətinin üzvləri, ilk partiya təşkilatının sədri və

müavini, Yeni Azərbaycan Partiyası Samux rayon təşkilatının növbəti konfransına nümayəndələr seçilib.

Rövşən RƏSULOV

Dünyanın siyasi nəbzi bizim ölkədə vururdu, bəs...

SAMİR

Aprelin 16-da bütün nəzərlər Bakıda idi, dünyanın siyasi nəbzi paytaxtimizdə vururdu. Rusiya və ABŞ Silahlı Qüvvələrinin qərar-gah rəislərinin Bakıdakı görüşü dünyanın nüfuzlu nəşrlərinin də manşetlərində bu yer alırdı. İki fövqəldövlətin niyə, məhz Bakını seçməsinin detalları şərh edilir, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu təqdir olunurdu. Bəs bizim media nə yazırı? Sağ olsunlar, yaxşı ki normal, xəbər məkanında oturuşmuş kifayət qədər ciddi media qurumalarımız bu görüşü yetərincə işıqlandırdılar.

Ancaq təsəvvür edin, ölkəmizdə ne qədər xəbər sayı var və onlar bu görüş ərəfəsində ne işlə məşğul idilər? Danışanda haqqdan, dövlətçiliyə xidmətdən, ən ali dəyərlərdən, milli maraqlardan dəm vuran bu saytların rəhbərləri, jurnalistlər (eğer varsa) həmin gün ya ümumiyyətlə, işləmiridilər, ya da iki saatdan bir yönəmsiz bir xəber - "hansısa məmər haqqında 50 manat qoxuyan tənqid, təhqiq" qoyurdular, ya da, xarici və yerli müğənnilərimizin lüt şəkillərini yaymaqla məşğul idilər. Yazıqlar "İP" dalınca düşməkdən ipiqliq olub-lar. Kiminse verdiyi qırmızı yüzlüyü, zalim oğlunun sarı elliliyi bu insanları bir-birine necə də qırdırır, lap adamı millilikdən qoparıb, hasarın o biri tərəfinə necə atırsa, nəinki vicdanını, adamın doğma dədəsinin el-obasını da yadından çıxarı. Elza Seyidcahanın əndrəbadı saç düzümləri, Aygün Kazımovanın paltarları, türkiyəli aktrisaların, avropalı ulduzların yarıcipaq fotoları sizlər üçün milli maraqlarımızdan üstündürse, daha ne deym! Müğənnilərin qarderoblarına qədər sürünen, məmurlar haqqında ağızına gələni yanan saytlara bu görüşün dəxli yox idimi? Düzdür, eləsi də oldu ki, ümumiyyətə, qısqandığından bu görüş haqqında bircə cümlə belə yazmadı. Məsələn, "Azadlıq.info"... Əksinə, hər iki super dövlətin generallarının ölkəmiz haqqındaki xoşməramlı fikirlərini sosial şəbəkələrde "müzakire"yə çıxırb, doğma vətənləri haqqında olmazın hedyanlarını yağırdırlar. Bunların milli maraqlı dedikləri də budur!

ABŞ prezidenti Donald Trampın iki gün önce, keçirdiyi mətbuat konfransı ilə bağlı bir jurnalistle prezident arasında baş tutan maraqlı dialoqu sizlərin diqqətinə çatdırırıram. Maraqlı olar. D.Tramp mətbuat konfransında "men Ronald Reyqandan sonra ən çox elektoral səslə, 306 səslə seçilmiş prezidentəm" deyəndə, NBC jurnalisti ona xatırladır:

- Cox sadə. Siz deyirsiniz ki, Ronald Reyqandan sonra ən çox səslə, 304, 306 səslə siz qalib gəlmisiniz. Fakt budur ki, prezident Obama 365 səs toplayıb...

- Men respublikaçıları nəzərdə tuturam.
- G.W.Bush 426 səs toplamışdı. Əgər siz amerikalıları alıcıları informasiyaya saxta deyirsinizsə, özünüzün verdiyiniz informasiya isə saxtadırsa, amerikalılar sizə niyə inanmalıdır? - Bilmirəm, mənə belə məlumat vermişdilər.

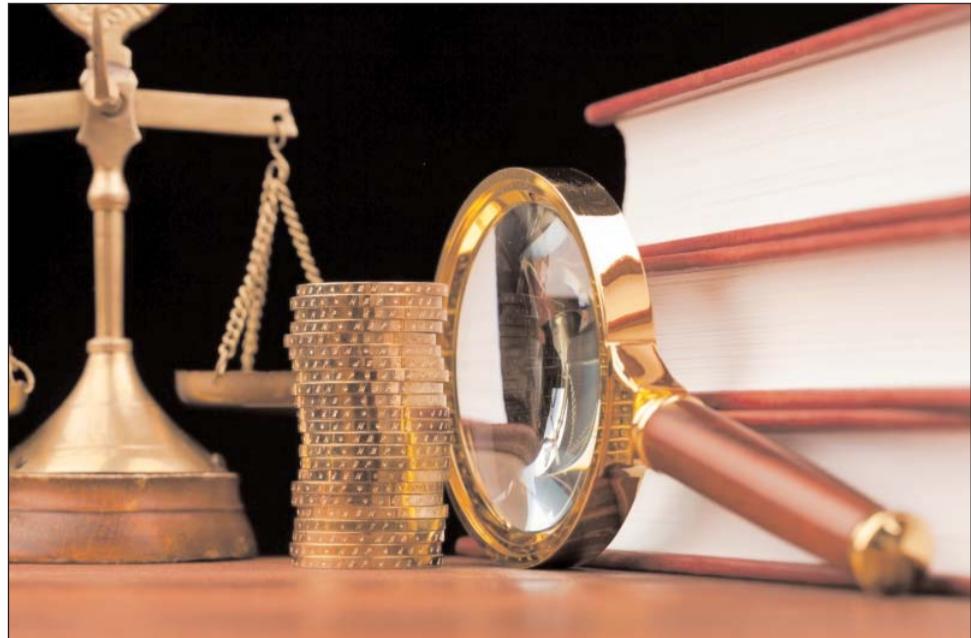
Azad, demokratik cəmiyyətdə ədalətin və ümumi sülhün əsasını insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi təşkil edir. Sırr deyil ki, insan hüquqları konstitusiya qanunu kimi müəyyən edildiyindən, bəzən insan hüquqları "konstitusiya hüquqları" da adlandırılır. Demokratik cəmiyyətin mövcudluğu insanların daha sərbəst və rahat yaşaması deməkdir. Amma tam səmimiyyətlə etiraf olunmalıdır ki, heç bir cəmiyyətdə demokratiyaya tam şəkildə nail olmaq mümkün deyil. Vatslav Qavel qeyd edirdi ki, demokratiya, sözün tam mənasında, həmişə idealdan başqa bir şey olmayıcaqdır: "Kimsə ona lap yaxınlaşa bilər, kimin üçünsə o, həmişə üfüqdə işlədayacaq, ona doğru aparan yollar yaxşı, yaxud pis olacaqdır, lakin ona təmamilə nail olmaq heç vaxt mümkün olmayıcaqdır".

Qloballaşan dünyamızın ayrılmaz hissəsi olan Azerbaycanda cəmiyyətin temel principlərini təşkil edən insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində bir sıra demokratik qanunlar, Prezident qərarları, eləcə də, "Azerbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının həyata keçirilməsinin tənzimləməsi haqqında" Konstitusiya Qanunu, Seçki Məcəlləsi, "Sərbəst topluşmaq azadlığı haqqında", "Siyasi partiyalar haqqında", "Qeyri-hökumət təşkilatları (ictimai birliliklər və fondlar) haqqında", "Dini etiqad azadlığı haqqında", "İnformasiya elde etmək haqqında", "Məlumat azadlığı haqqında", "Gender bərabərliyinin təminatları haqqında", "Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında" və digər qanunlar qəbul edilmişdir. Bu aktların mövcud beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması məqsədilə Azerbaycanın hakimiyət orqanları beynəlxalq təşkilatlar, xüsusən, Avropa Şurasının Venesiya Komissiyası, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Hüquqları Bürosu və digər nüfuzlu təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq etmişlər. Yeni, Azerbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində cəmiyyətin gözləntilərinə əsaslanan principial qanunlar və qərarlar qəbul olunub. Amma qeyd olunmalıdır ki, müstəqiliyinin ilk illərində insan hüquqlarının təminatında ciddi problemlər vardı. Hüquq-mühafizə orqanlarında hökm sürən qanunsuzluqlar və bunun fonunda qanunlarda bu istiqamətdə çatışmazlıqlar insanların addımباşı hüquqlarının kobud şəkilde pozulmasına gətirib çıxarırdı. Xüsusile də, 1991-1993-cü illər ərzində ölkəmizdə hökm sürən təlatümlü hadisələr, vətəndaş qarşıluması, xaos, anarxiya və özbaşınalıq insanların real həyatda təmin olunmasına öz mənfi təsirini göstərmişdi. Amma Ümummülli Lider Heydər Əliyevin xalqın tekidli xahişlərindən sonra həkimiyət qayidisi ilə Azerbaycanda dövlət quruculuğu sahəsində köklü islahatlara başlanıldı.

Vətəndaşların layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi dövlətin ali məqsədidir

Ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının təminini və müdafiəsinin müəyyən olunması, bu sahədə hüquqi bazanın yaradılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. Ulu Öndər insanların hüquqlarının qorunmasını prioritet vəzifə hesab edir, bu sahədə riskli və principial addımlar atmaqdan belə çəkinmirdi. Bu baxımdan, 1993-cü ildən ölüm hökmü cəzası üzərində moratorium qoyulmasını, 1998-ci ilde isə bu cazanın tamamilə leğv edilməsini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Azerbaycanda 1995-ci il noyabrın 12-də Ümummülli Lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu müstəqil dövlətimizin ilk demokratik Konstitusiyası yaradıldı. Bu konstitusianın qəbulu insanların hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsini dövlətin ali məqsədi kimi bəyan edən siyasi sistemin formalasdırılması üçün zəmin yaradı. Konstitusianın maddələrinin üçdə bir hissəsi, məhz insanların hüquq və azadlıqlarını özündə ehtiva edir. Konstitusianın 71-ci maddəsində təsbit edilmiş insanların və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını gözləmək və qorumaq qanunvericilik, icra və məhkəmə həkimiyəti orqanlarının borcu hesab edilir. Qanunvericilikdə həm də, qeyd olunur ki, insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının həyata ke-

çirilməsini heç kəs məhdudlaşdırı bilməz. Hər kəsin hüquq və azadlıqları bu konstitusiyada və qanunlarda müəyyən edilmiş əsaslarla, habelə digərlərinin hüquq və azadlıqları ilə məhdudlaşdır. Konstitusianın heç bir

Azerbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi qanunvericiliyə əsaslanır

müddəası insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının leğvinə yönəlmış müddəə kim təfsir edilə bilməz. Konstitusiamızın 12-ci maddəsində de müəyyən edilib ki, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının, Azerbaycan vətəndaşlarına layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi dövlətin ali məqsədirid.

İnsan hüquq və azadlıqları prioritət istiqamətlərdəndir

Ümummülli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu xalqın və dövlətin maraqlarına əsaslanan siyaseti Onun layiqli davamçısı, ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərefindən uğurla davam etdirilir. Prezident İlham Əliyevin uğurlu fəaliyyəti nəticəsində Azerbaycan Respublikası insan hüquqları sahəsində fəaliyyət göstərən nüfuzlu beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığı inkişaf etdirmiş, insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində 50-dən çox beynəlxalq sənədə tərafdar çıxmış və bu sahəde beynəlxalq öhdəliklərin həyata keçirilməsinə mühüm nailiyyətlər eldə etmişdir.

Demokratik, hüquqi dövlətin qanunun alılıyi, insan hüquqları və sosial ədalət kimi fundamental əsasların möhkəmləndirilməsi Azerbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin daim diqqət mərkəzində olub. 2006-ci ildə qəbul olunmuş Milli Fəaliyyət Planı buna misal ola bilər. Bu istiqamətdə növbəti addımlardan biri de ölkə Prezidenti tərefindən 27 dekabr 2011-ci il tarixdə "Azerbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq" sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı"nın qəbul olunmasıdır. 6 fəsil və 75 bənddən ibarət olan Proqramda aşağıdakı istiqamətlər üzərə konkret qanunverici və praktiki tədbirlər müəyyən olunmuş, onların izahı verilmişdir:

- normativ-hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi;
- əhalinin müxtəlif qruplarının hüquqlarının müdafiəsi;
- dövlət orqanlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi;
- insan hüquqları sahəsində tədris, elmi-analitik və maarifləndirmə tədbirləri;
- insan hüquqları sahəsində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq;
- proqramın həyata keçirilməsinin əlaqələndirilməsi, monitorinqi və qiymətləndirilməsi.

Milli Fəaliyyət Proqramının təsdiq edilməsi insan hüquqları sahəsində tədbirlərin davamlılığının təmin olunması məqsədini da-

şıyır, eyni zamanda, "Azerbaycan 2020: gələcəyə baxış" inkişaf Konsepsiyanın hədəflərinə yönəlmüşdür. Milli Fəaliyyət Proqramının "insan hüquqları sahəsində tədris, elmi-analitik və maarifləndirmə tədbirləri"ndən bəhs edən dördüncü fəsilin 4.11-ci maddəsində insan hüquq və azadlıqlarına mühüm təhlükə yaradan tecavüz, terrorçuluq, korruziya, insan alveri kimi cinayətlərin qarşısının alınması, mədəniyyətlər və dinlərə rəsədən uğurlarının təminatında tolerant münasibətin rolü xüsusi vurgulanır.

Demokratikləşməyə xidmət edən strateji siyasi kurs layiqincə davam etdirilir

İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi dövlət siyasetinin əsasını təşkil edir. "Biz ölkəmizdə demokratiyanın, insan hüquqlarının inkişafına və qorunmasına çox böyük əhəmiyyət veririk" - deyə Prezident İlham Əliyev bildirmiştir. Prezident İlham Əliyevin çıxışlarının birində demişdir: "Dünyada vəziyyət dəyişir, güclər nisbəti dəyişir. Əfsuslar olsun ki, nikbinliyə əsas yoxdur, dünyadakı vəziyyət daha da pisləşə bilər. Ona görə, biz buna hazırlı olmalıyıq. İlk növbədə, tehlükəsizlik. Qeyd etdiyim kimi, Azerbaycanda tehlükəsizlik təmin edilər. Ölkəmizdə daxili tehlükə mənbələri yoxdur. Biz özümüzü xarici müdaxilədən qoruya bilirik, qoruya bilmışik. Öz seçimimizi müdafiə edirik, heç kimin işinə qarışmırıq, amma heç kimə imkan vermirik ki, bizim işimizə qarışın və bize ziyan vurun. Çünkü bizim işimizə qarışmaq istəyən ancak bu məqsədə qarışmaq istəyir. Bəzi hallarda ele ifadələr işlədirik ki, Azerbaycana kimsə kömək etmək istəyir. Mən həmişə öz tərəfdəşərimlə görüşəmə əsasında deyirəm ki, bize kömək etmək lazımdır. Əgər lazımla, biz xahiş edərik. Ermənistan-Azerbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışının həllində bize heç kim kömək etmir, baxmayaraq, gün kimi aydırındır ki, kimdir günahkar, kimdir bu işğalın qurbanı. Ona görə bəzə daxili tehlükəsizliyi təmin edəcəyik. Heç bir kənar qüvvənin təsiri Azerbaycanda mümkin deyil. Bunu bütün ictimaiyyət bilməlidir və bilir. Gələcəkdə belə cəhdler olarsa, əlbəttə ki, ciddi cavab, adekvat cavab veriləcək".

Prezident İlham Əliyevin 18 iyun 2007-ci il tarixli Sərəncamı ilə respublikamızda hər il 18 iyun- İnsan Hüquqları Günü kimi qeyd olunur. Azerbaycan Prezidenti hətta cinayət əməlinə yol vermİŞ insanların da təleyinə bi-

ganə qalmayıb. Məhkum olunmuş bir sıra şəxslərin, onların ailə üzvlərinin, insan hüquqları üzərə müvəkkilin müraciətlərinə əsaslanan, məhkumların səhhətini, ailə vəziyyətini, bu müddətədə davranışlarını nəzərə alan, cəzadan azadetmənin tərbiyəvi əhəmiyyətini öne çəkən Prezident İlham Əliyev hər il milli bayramlarımız ərefəsində əvvələrə sevinc bəxş edir. Bu addım Azerbaycanda insan hüquqlarının etibarlı təminatını və demokratikləşməye xidmət edən strateji siyasi kursun layiqincə davam etdirildiyini bir daha təsdiqləyir.

2002 və 2009-cu illərdə referendum yolu ilə konstitusiyaya bir sıra mühüm əlavə və dəyişikliklərin edilməsi insan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının daha səmərəli qorunmasına, layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsinə, demokratiyanın genişləndirilməsi əlverişli şərait yaratdı. Son illərdə BMT, ATƏT və Avropa Şurası ilə əməkdaşlıq çərçivəsində də respublikada insan hüquqlarının təmini mesələsinə xüsusi diqqət ayrılmışdır. 2006-ci il noyabrın 14-de qəbul olunmuş "Avropa Qonşuluq Siyasəti" çərçivəsində Avropa İttifaqı və Azerbaycanda arasında Fəaliyyət Planına demokratiyanın inkişaf etdirilməsi, insan hüquqları və əsas azadlıqların təmini, eləcə də, qanunun alılıyının gücləndirilməsinə dair tədbirlərin daxil edilməsi göstərmələr. Digər tərəfdən, Avropa İttifaqının bu fəaliyyət planının icrasının dəstəklənməsinə yönələn 2007-2010-cu illər üçün "Azerbaycan üzrə Milli İndikativ Proqramı"nda insan hüquqları sahəsində konkret əməkdaşlıq istiqamətləri müəyyən edilmişdir. "Azerbaycan Respublikasında İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı"na əsasən, Azerbaycan Respublikasının icra hakimiyəti orqanları, məhkəmələri və Baş Prokurorluğu normativ-hüquqi aktların tətbiqi zamanı insanların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində qanunvericiliyin tələblərinə riayət olunmasına nəzarəti gücləndirmişlər. Məhkəmə sahəsində de köklü islahatlar və əməli tədbirlər həyata keçirilib. Təbii ki, bütün bular insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin dövlət siyasetinin başlıca prinsiplərindən olduğunu göstərir.

Ceyhun Rasimoğlu

Yazı Azerbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun keçirdiyi müsbəqə təqdim etmək üçün

"AMEA-nın ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı programı ərzad məhsullarının keyfiyyətini və istehsal həcmini artıracaq"

Müəsahibimiz torpaqşunaslıq və ekoloji kənd təsərrüfatı sahəsində tanınmış alım, AMEA-nın Botanika İnstitutunun Ekoloji Təmiz Kənd Təsərrüfatı üzrə Regional Təcrübə-Resurs Mərkəzinin direktoru, əməkdar müəllim, aqrar elmləri üzrə elmlər doktoru, professor Amin Babayevdir. Professor Azərbaycanda ekoloji kənd təsərrüfatı hərəkatının əsasını qoyanlardan biridir. O, 1996-ci ildən başlayaraq, elmi fəaliyyətini, bütövlükdə, ölkəmizdə bu sahənin inkişafına həsr edib.

- Amin müəllim, respublikada torpaq İslahatları ərefəsində bir qrup həmkarınızla birlikdə ekoloji kənd təsərrüfatı hərəkatının elmi əsaslarla ölkəmizdə praktiki tətbiqi istiqamətində fəaliyyətə başladınız. O zaman bu tələb hansı zərurətdən irəli geldi?

- Yeni iqtisadi sistemə keçid və müxtəlif hüquqi əsasda torpaq istifadəciliyinin formalasması, xüsusi də, xırda və pərakəndə torpaq istifadəciliyi formalarının üstünlük təşkil etmesi bir çox çetinliklərə müşayiət olundur. Belə ki, maliyyə mənbələrinin azlığı, maddi-texniki bazanın aşağı seviyyəsi, perspektiv sortların olmaması, köhnə suvarma sistemlərinin sırasıdan çıxmazı və suvarma suyunun çatışmaması kimi problemlər var idi. Belə şəraitdə fermərlər böhran væziyyətindən çıxməq üçün yeganə yol əsrlərin sınağından keçmiş torpaq istifadəciliyində dədə-baba üsul və ənənələrinə qayıdış idi. Bu qayıdışın əsasını, yəni Azərbaycanda Ekoloji Kənd Təsərrüfatı ideyasının ilk daşıyıcısı və hərəkatın banisi bir qrup həmkirilər birləşdirərək yaratdılarımız və 1996-2007-ci illər ərzində rəhbəri olduğum Gəncə Ağrobiznes Assosiasiyyası oldu. Beləliklə, 1998-ci ilde ölkəmizdə Ekoloji Kənd Təsərrüfatı hərəkatının əsasını qoyuldu.

- Azərbaycanda "Ekoloji Təmiz Kənd Təsərrüfatı haqqında" Qanun qəbul edildikdən sonra bu istiqamətdə hansı işlər görüülbə?

- Bu məsələ ilə əlaqədar olaraq konkret addımların atılması AMEA rəhbəriyinin, xüsusiət, akademianın prezidenti, akademik Akif Əlizadənin principial mövqeyi ilə mümkün olub. Son dörd il ərzində AMEA-da aparılan geniş İslahatlar şəraitində ölkə elmi üçün daha aktual məsələlərin ön plana çəkilməsi, maddi-texniki və maliyyə resurslarının optimal planlaşdırılması üçün həyata keçirilən tədbirlər 2015-ci ildə ekoloji təmiz kənd təsərrüfatının elmi-praktiki inkişafı problemlərinə yeni yanaşma imkanı yaratdı. Akademianın rəhbərliyi ilə bu məsələ ətrafında baş tutan görüşlərdə onlar yekdilliklə bu problemi həlli ilə bağlı irəli sürdüyüm təklifləri qəbul etdilər. Nəhayət, AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadənin 16 iyun 2015-

ci il tarixli sərəncamı ilə Şəki Regional Elmi Mərkəzi nəzdində Ekoloji Təmiz Kənd Təsərrüfatı üzrə Qax Təcrübə Stansiyası yaradıldı. Bu stansiyanın qarşısına qoyulan məqsəd regionda ekoloji təmiz məhsul istehsalının perspektivliyini müəyyən etmək üçün araşdırılmaların aparılmasına və ETKT üzrə elmi təcrübələrin si-naqdan keçirilməsinə yönəlmüşdi. Sonrakı dövrədə rayon və kəndlərdə aqrar istehsal ilə məşğul olanların texnoloji prosesləri çox primativ formada yerine yetirməsi tendensiyası, ixtisaslı kadrların çatışmazlığı, elm və praktika arasında olan qeyri-tarazlıq şəraiti ilə əlaqədar həyata keçirilmələr olan maarifləndirme tədbirləri həmin stansiyanın statusuna sığmadı. Bunu nəzərə alaraq AMEA-nın Rəyasət Heyətinin 25 may 2016-ci il tarixli qərarı ilə ETKT üzrə Şəki Regional Elmi Mərkəzinin Qax Təcrübə Stansiyası Botanika İnstitutu Zaqatala Təcrübə-Dayaq Məntəqəsi ilə birləşdirilərək, bu iki təşkilatın bazasında AMEA-nın Botanika İnstitutunun ETKT üzrə Regional Təcrübə-Resurs Mərkəzi yaradıldı.

- Yeni yaradılmış mərkəzin bu gün qarşısında duran başlıca məqsəd və vəzifələr nədən ibarətdir?

- Qeyd edim ki, mərkəzin Elmi Şurasının qərarı ilə 2016-2026-ci illəri əhət edən fealiyyət programı təsdiq edilib. Programa ekoloji təmiz kənd təsərrüfatının əsaslarının yaradılmasına və inkişafına dəstək vermek, əhalinin sağlam və keyfiyyətli ərzaq məhsulları ilə təminatını həyata keçirmək üçün, bütövlükdə, aqrar sektorun ekoloji əsaslarla inkişafına və güclənməsinə səy göstərmək, kənd təsərrüfatı istehsalatının ətraf mühitə olan neqativ təsirini minimuma endirməyə çalışmaqla ərzaq məhsullarının keyfiyyətini və istehsal həcmi artırmaq daxildir. Həmçinin, bazar iqtisadiyyatı şəraitində tərkibi, dadi, tamı, qoxusu və digər keyfiyyət göstəricilərinə görə, rəqabətə davamlı məhsulların istehsalı ilə kənd əhalisinin gəlirlərinin artmasına şərait yaratmaq, region əhalisinin bütün təbəqələrinin sağlam həyat tərzinin inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli sosial şəraitin möhkəmləndirilməsinə yardım etmək nəzərdə tutulub. Təşkilatın yaxın məqsədləri isə Şəki-Zaqatala

dan sonra, bizim tərifimizdən ona ekofermer statusu haqqda sertifikat verilməsi üçün müvafiq icra organları qarşısında vəsatət qaldırılacaq. Həmçinin, AMEA rəhbəriyinin göstərişinə əsasən, Qax rayonu ərazisində təcrübə məqsədilə torpaq sahələrinin əldə olunması üçün Qax rayon icra hakimiyyətinin başçısı və bələdiyyə rəhbərliyi ilə razılışmalardan sonra Uzuntala kəndinin ərazisində su təminatı olan torpaq konturunda 5 ha torpaq sahəsinin ayrılması haqqda qərar qəbul edilib. Hazırda bu məsələ üzrə müvafiq sənədləşdirmə işləri aparılır. Eyni zamanda, qısa vaxt ərzində müasir dünya təcrübəsinin melumatlarını özündə əks etdirən və ekoloji təmiz məhsul istehsalının qabaqcıl texnologiyalarını əhət edən Vahid informasiya Bankının yaradılmasına nail olmuşdur. Bundan başqa, Zaqatala Qazangül Dayaq Məntəqəsindəki mövcud vəziyyət təhlili edilib, mətəqəyə məxsus olan torpaq sahəsinə baxış keçirilib, torpağın ekoloji durumu qiyəmtəndirilərək, gələcəkdə görüləcək işlərin planlaşdırılması aparılıb. "Azərbaycanda Ekoloji Kənd Təsərrüfatı üzrə hüquqi bazanın inkişaf etdirilməsi" layihəsi çərçivəsində BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) işçi heyəti mərkəzin qonağı olub. Onlar da ekoloji kənd təsərrüfatı sahəsində dünyada gedən proseslər, yeniliklər, ekoloji təmiz məhsul istehsalı ilə məşğul olan dövlət və təşkilatların artması və digər məlumatları bizimlə paylaşıblar. Həmçinin, son iki ayda bəzi rayonlarda kənd təsərrüfatı məhsullarının analizi aparılıb, neticələr təhlil olunub, kimyəvi maddələrlə cırıldanmaya halları qeydə alınıb. Radiasiyanın və nitratların miqdari üzrə aparılan analizlərin nəticəsində, radiaktiv maddələrlə cırıldanmış məhsullara rast gəlinməsə də, bəzi kənd təsərrüfatı məhsullarında nitratların miqdarı normadan xeyli yüksək olub. Meyvələrdən erik, qarpız, yemiş, şafatlı, gavalı, tərəvəzlərdən isə pomidor, xişə, bibər, kələm, badımcان və kartof məhsullarında nitratların miqdari təhlükəli həddə çatıb. Bu hallara əsasən, Şəmkir, Kürdəmir, Ağdaş və Balakən rayonlarından gələn məhsullarda rastlanılıb. Bunlardan başqa, Qax rayonunda inzibati ərazi dairələri üzrə potensial fermerlərin seçilməsi üçün ərazi icra nümayəndələri və bələdiyyə rəhbərliyi, fermerlər və torpaq mülkiyyətçiləri ilə görüşlər keçirilib, ərazilərin ekoloji kənd təsərrüfatına keçidi üçün potensial imkanlar araşdırılıb, məqsəd qrupları formalasdırılıb. Bu prosesin regionun digər rayonlarında aparılması üçün müvafiq işlər görülməkdir. ETKT üzrə Regional Təcrübə və Resurs Mərkəzinin fealiyyət programına daxil olan vacib məsələlərdən biri də regionda bu sahə üzrə gənc kadrların hazırlığına nələ olmaqdır. Bu məqsədlə Qax ra-

yonunun müxtəlif yaşayış məntəqələrində sorğular aparılıraq kənd təsərrüfatı və biologiya istiqamətləri üzrə universitet təhsili olan gənclərdən ibarət 20 nəfərlik məqsəd qrupu yaradılıb. Bu qrupa "Ekoloji kənd təsərrüfatının əsasları" üzrə təlimlər keçirilir. Artıq Qax rayon üzrə inzibati idarəərinin ekoloji və iqtisadi qiyəmtəndirilməsi üzrə araşdırımlar başa çatdırılır və yaxın bir neçə ay ərzində AMEA-nın rəhbərliyinə bu rayonda həm konvensional, həm də ekoloji kənd təsərrüfatı sektorlarının 2025-ci ilə qədər planlaşdırılan iqtisadi hədəf modellərini və inkişaf konsepsiyasını təqdim edəcəyik.

- Siz Azərbaycanda Ekoloji Təmiz Kənd Təsərrüfatı sektorunun dövlətimizin aqrar siyasetinin ayrılmaz bir hissəsi kimi qiyəmtəndirilməsinə necə baxırsınız?

- Cox aktual sualdır. Bu məsələ ilə əlaqədar AMEA-nın Rəyasət Heyətinin nezdində fealiyyət göstərən İnnovasiya şöbəsi "Azərbaycanda ETKT-nin inkişafı üzrə Milli Fealiyyət Programının konsepsual əsasları" sənədini hazırlanıraq AMEA-nın Rəyasət Heyətinə təqdim edib. Bu sənəd AMEA-nın müvafiq bölməsində müzakire edildikdən, daxili və xarici ekspertlərin rəyləri nəzərə alındıdan sonra "Azərbaycanda ETKT-nin inkişafı üzrə Dövlət Programı" işlənilərə həzırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunub. Həm Milli Konsepsiyanın, həm də "ETKT üzrə Dövlət Programı"nın işlənilə-hazırlanmasında mərkəz yaxından iştirak edib.

- Amin müəllim, görülən işlər və əldə olunan nəticələr siz qane edirmi?

- Əsla, yox. Qarşıda hələ böyük və çox məsuliyyətli vəzifələr durur. Belə ki, regionda ekoloji əkinçiliyin nəzəri mümkünlüyü təsdiq edən elmi-tədqiqatlar aparılım, onun nəticələrinə əsasən, hazırlanın konkret tövsiyələrə görə, ilk pilot ekoloji təmiz təsərrüfatlar yaradılmalıdır ki, bunların təcrübəsi regionda ekoloji kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafına yetərli dəstək olacaq. Dövlət başçısı İlham Əliyev bu sahəni aqrar sektorun gələcək prioritet istiqaməti kimi dəyərləndirərək onun inkişaf etdirilməsinə böyük dəstək verir. Bu dəstəkdən irəli gələrək AMEA ekoloji kənd təsərrüfatında geniş tədqiqatlarların aparılmasına start verərək ölkəmizdə ilk Regional Tədqiqat-Resurs Mərkəzini yaradı. Ümid edirik ki, AMEA-nın hərətəflə dəstəyinə arxalanın Mərkəz yaxın gələcəkdə ekoloji kənd təsərrüfatının ölkəmizin aqrar sektorunda özünəməxsus yer tutması işində öz töhfəsini verəcək.

İlham Əliyev,
AMEA-nın ictimaiyyətlə əlaqələrin şöbəsinin eməkdaşı

Dünyanın demokratik ölkələrində insan hüquqlarının müdafiəsi ən yüksək həddə olur. Məlum olduğu kimi, ABŞ-da Konqresin arxasında xüsusi korporasiyaların ictimai-iqtisadi sistemi dayanır. Maykl Parenti yazır: "Bu sistem cəmiyyətin maddi resursları, informasiya və kütləvi təbliğat vasitələri üzərində tam nəzarətə, mədəniyyət müəssisələrinə, dövlətin siyasi kursunu işləyib-hazırlayan müxtəlif vəzifəli şəxslər və mütəşəkkil təz-ziq qruplarına hakim təsirə malikdir, eyni zamanda, dövlətin siyasi kursunun müəyyənləşdirilməsində mühüm mövqədə durur. Bu sistemin tərkibinə təşkilatlanmış qruplar, yüksək maaşlı lobbilər, hüquqşünaslar və bütün səviyyələrdə seçki kampaniyalarını maliyyələşdirən böyük özəl formalar daxildir. Bütün bunları nəzərə almaqla, təccüb-lüdür ki, hələ də Konqresdə hansısa demokratik qələbələr qazanılır."

Mütərəqqi qüvvələr zaman-zaman Konqresdə müəyyən müsbət nəticələr qazanmağa nail olurlar. Demek olmaz ki, qanunvericilər sadə xalq kütləsinin istəklərinə tamamilə bigane qalırlar. Hələ de seçkilərdə səs böyük əhəmiyyət kəsb edir və seçicilər bundan birbaşa təyinatı üzrə istifadə edirlər. Nəticədə, bir çox illər ərzində səhiyyə, əməyin mühafizəsi, ətraf mühitin qorunması haqqında qanunlar, mənzil və iş yerləri ilə təminat programları qəbul edilmişdir.

Qanunvericilər inzibati qurumlar üzərində demokratik nəzareti təmin etməklə Əmək və Sosial Təminat Nazirliyinin yerli şöbələrini yoxlayır, xərcəng klinikalarının maliyyələşmə səviyyəsini müəyyənləşdirir, cinayətkar fəaliyyətin təhqiqatı üzrə idarəde ştat vəzifələrinin komplektləşdirilməsi vəziyyəti ilə tanış olur, kənd xəstəxanalarında əmək haqqının səviyyəsi və hərbi vətərnələr kompensasiyanın ödənilməsi ilə maraqlanırlar. Hökumətin ən əhəmiyyətli nəzarət orqanı Konqres tərəfindən yaradılan Baş Büdcəye Nəzarət idarəsidir. Bu orqan herbi istehsalat və herbi bazaların tullantılarından tutmuş, ekologianın pozulmasına qədər məsələlərə nəzarət edir, qanunvericilərin sorğuları üzrə fəaliyyət göstərir və birbaşa Konqresa hesabat təqdim edir. Konqresin bu müşahidəçi və nəzaretçi orqanı xalq adından demokratik təsir göstərməklə, cina-yətkarları və asayışı pozanları üzə çıxarırlar, eləcə də, gizli federal bürokratiyani ifşa edir."

Müəllifin fikrincə, hətta prezidentlər Reyqan və Buşun sağçı administistrasiyalarının hakimiyətdə olduğu dövrlərdə belə, Konqres "Medicare" programının genişləndirilməsinə bəyəndi, vətəndaş hüquqları haqqında əsas qanunları, ətraf mühitin qorunması üzrə programı və iş etikasının federal normalarını gücləndirdi. SPİD-ə yoluxmuş xəstələrə, narkomanlara, eləcə də, evsizlərə, işsizlərə və kütləvi suretdə idən çıxarılma hallarına məruz qalanlara kömək məqsədile proqramlar işləyib-hazırlandı. Federal qanunvericilər müəssisənin bağlanması ilə bağlı öncədən xəbərdarlıq edilməsi haqqında qanun qəbul etdilər və Cənubi Afrika Respublikasına irqçi aparteid siyaseti apardığına görə, sanksiyalar tətbiq etdilər. Beləliklə, Konqres təkəx xüsusi maraqların təminat meydani deyil. Orada bəzən cəmiyyət üçün kritik olan daha böyük problemlər həll edilir.

Nümayəndələr Palatasında 90-a yaxın mütərəqqi konqresmen eyleşir. Onların çoxu cəmiyyətin ehtiyaclarına çox diqqət

yetirirlər, nəinki azlıq təşkil edən varlıların xudbin niyyətlərinə. Onların mövqeyini daşıdları silasi inam, eləcə də, xalqın onlara göstərdiyi təsir müəyyənləşdirir. Onların qazandıqları qəlebə həmişə kəskin mübarizə nəticəsində əldə edilir. Bəzən Ağ Ev onların qarşı tərəfində dayananda, mühafizəkarlar ictimai məraqların müdafiəsi qrupları üzərində daha ciddi qələbələr qazanırlar.

M. Parenti yazır: "Bütövlükde, Konqres hələ də, elə bir yerdir ki, orada demokratik dəyişikliklər baş verir, mütərəqqi qüvvələr mühafizəkarların quruluşu üzərində yeriye və azad bazarın həcumlarına qarşı müdafiə qura bilir. Konqres o vaxt daha demokratik ola bilər ki, seçicilərin mənafeyi müdafiə edilsin və nəhəng biznesdən maliyyə asılılığı olmasın. Buna necə nail olmaq olar? Yalnız və yalnız pulla. Lakin bu pul heç bir şərt iəli sürüləmədən her bir vətəndaşdan eyni səviyyədə daxil olmalı, hər bir vergi ödəyicisinin hökumətə ödədiyi verginin hesabına formalasılmalıdır. Bu pul rəsmi dövlət adamlarını biznes maraqlarından və digər imtiyazlı qruplardan asılı etməməlidir. Bizə hökmen

başqa bir şey deyil."

Nehayət, seçki kampaniyası dövründə bütün namizədlər üçün radio və televiziyyada, digər kütləvi informasiya vasitələrində bərabər səviyyədə vaxt ayrılmalıdır. Radioefir bütün Amerika xalqına məxsusdur, onun milli sərvətinin bir hissəsidir. Radiotansiya sahibləri radio dalğaları diapazonundan istifadə etmək üçün lisensiya alsalar da, onun sahibi deyillər. Əgər onlardan tələb olunsa ki, ictimai istifadə xidməti olaraq, rəsmi şəxslər və digər vətəndaşlara vaxt ayrılmalıdır, bu tələb heç də onların söz azadlığı hüquqlarına toxunmaq kimi qəbul edilməməlidir. Çünkü hamının öz fikrini azad şəkildə ifade etmek ixtiyarı var.

Müəllif göstərir ki, lobbilər daha çox təsir vasitələri əldə ediblər. Çünkü onların da qubernatorlar kimi, informasiya ilə manipulyasiya üçün çoxlu vaxtı və təcrübələri var. Assambleyada və Senatda təcrübəli rəhbərlərin olmaması üzündən qanunvericilər tez-tez taktiki və prosedur səhvələrə yol verirlər. Bəzən əhəmiyyətsiz məsələlər barədə uzun müddət müzakirələr aparılır, yaxud əksinə, ciddi əhəmiyyət daşıyan qanun layihələri kifayət qe-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

İnsan hüquqlarının müdafiəsi demokratiyanın uğuru kimi

Konqresə seçki kampaniyalarının tamamilə dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi lazımdır. Bu, seçkilərə şəxsi pulların müdaxiləsini neyträallaşdırır bilər. Dövlətin maliyyəsini qəbul edən namizədlər öz seçki kampaniyalarına dövlətin ayırdığı vəsait höcmində pul xərcləməyə razı olmalıdır. O kosələr ki, öz seçkisini vergi ödəyicilərinin hesabına keçirmək istəmir, bu maliyyələşdirmədən azad edilməlidir. Lakin bu zaman onların opponentləri özlerinin seçki fondunu bu cür rəqiblərin fondunun səviyyəsinə çatdırmaq hüququ alacaqlar. Həddi maliyyələşməyən şəxsi maliyyələşmənin həcmi dövlət tərəfindən ayrılan maliyyəyə bərabər olmalıdır. Bundan başqa, "yumşaq pul" adlanan əyri yollarla siyasi kampaniyaların maliyyələşməsinə tam son qoyulmalıdır.

Lobbilər tərəfindən pul mükafatlarına, havayı səyahətlərə, digər hədiyyə və xidmətlərə çox ciddi qadağa qoymalıdır. Bunnar qanunileşdirilmiş rüsvətdən

dər müzakirə edilmir. Bir çox deputatlar digər seçkili orqanların seçki kampaniyalarında vaxt keçirirlər. Bəzi deputatlar, tutuqlarla vəzifədə az müddətde qalmaqla, öz gələcək karyeraları üçün imkan əldə etməyə çalışırlar. Bu na görə də, qanunvericilər qanunda nəzərdə tutulan müddətə qədər vəzifədə qalmaq istəməyib. Senatda təyinatlı vəzifələr tutmaq, yaxud öz namizədlərini ABŞ Konqresinə vermək barədə düşünlərlər.

Men ştatının qanunvericilik yığıncağında da eyni mənzərə müşahidə olunur. Büdcənin müzakirəsi rekord dərəcədə az vaxtda yekunlaşır. Çünkü yeni seçilən qanunvericilər müzakirə olunan layihənin mahiyyətini başa düşmür, hətta nəyə səs verdiklərini bilmirlər. Men ştatının Nümayəndələr Palatasında çoxluğun lideri, bu sahədə cəmi üç il işləmiş 29 yaşlı demokrat deyir: "Başa düşürsən ki, qanunvericilik yığıncağında aparat əməkdaşları və lobbiçilər daha güclü təsirə malikdirlər. Onlar bu or-

qanda böyük təcrübə toplayıblar. Komitə iclaslarında iştirak edən, görürsən ki, yeni deputatlar bu yaxınlarda qəbul olunan qanunlar üzərində düzəlişlər aparmaqla, yaxud keçən il rədd edilən qanun layihələrinə yenidən baxmaqla məşğuldurlar." Bele hallar digər ştatlarda da baş verir. 2008-ci ildə seçkili vəzifədə qalmağa məhdudiyyətin qüvvədə olduğu iyirmiye yaxın ştatın qanunverici orqanları deputatların tam tərkibdə dəyişməsi problemi ilə üzləşəcək ki, bu da onları hər cür qanunvericilik təcrübəsindən məhrum edəcək.

Seçki kampaniyalarının dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi qəbul edilən qaydalar əsasında aparıllarsa, namizədlər kütləvi informasiya vasitələrində pulsuz istifadə etmək imkanı qazanar, fəaliyyətdə olan rəsmi şəxslər pul vəsaiti əldə etmək üçün fasilesiz axtarışlardan azad olaraq) ilə bağlı aktiv reklam olunmuş və yaxşı maliyyələşdirilmiş təşəbbüsələr 14 ştatda seçicilərin dəstəyini qazandı. Bir neçə il sonra Ali Mehkəmə bu müddətlərin tətbiqinin nəticələrini qiymətləndirmədən maliyyələşdirildi ki, konstitusiyanın 1-ci maddəsi Konqresdə vəzifələrə

namizədlər və yenidən seçilmək istəyen şəxslər üçün yeni məhdudiyyətlər tətbiq etməyi ştatlara qadağan edir. 2008-ci ildə vəzifədə qalma müddətini mehdudlaşdırın qaydaların olduğu ştatların 20-yə yaxın qanunverici orqanları deputatların tam tərkibdə dəyişməsi problemi ilə üzləşəcək ki, bu da onları hər cür qanunvericilik təcrübəsindən məhrum edəcək.

Seçki kampaniyalarının dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi qəbul edilən qaydalar əsasında aparıllarsa, namizədlər kütləvi informasiya vasitələrində pulsuz istifadə etmək imkanı qazanar, fəaliyyətdə olan rəsmi şəxslər pul vəsaiti əldə etmək üçün yeni məhdudiyyətlər tətbiq etməyi ştatlara qadağan edir. 2008-ci ildə vəzifədə qalma müddətini mehdudlaşdırın qaydaların olduğu ştatların 20-yə yaxın qanunverici orqanları deputatların tam tərkibdə dəyişməsi problemi ilə üzləşəcək ki, bu da onları hər cür qanunvericilik təcrübəsindən məhrum edəcək.

1992-ci ildə qanunverici orqanın Aşağı Palatasında seçkili vəzifədə qalma müddətinin 6 ve ya 12 il olması (ştatdan asılı olaraq) ilə bağlı aktiv reklam olunmuş və yaxşı maliyyələşdirilmiş təşəbbüsələr 14 ştatda seçicilərin dəstəyini qazandı. Bir neçə il sonra Ali Mehkəmə bu müddətlərin tətbiqinin nəticələrini qiymətləndirmədən maliyyələşdirildi ki, konstitusiyanın 1-ci maddəsi Konqresdə vəzifələrə

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

ABŞ alımları: Boşanmış qadınlar daha çox infarkta məruz qalır

Məlumatda görə ABŞ-da aparılmış bir tədqiqat göstərib ki, boşanmışlar, boşanmamışlardan daha çox infarkta məruz qalır. 15 min 827 insandan alınmış məlumatlardan bəlli olub ki, qadınlar bu məsələdə daha kövrəkdirler. "Circulation" elmi jurnalında dərc olunmuş elmi nəticələrə görə boşanma ilə əlaqəli olan xroniki stress bütün orqanizmə təsir edir. Britaniya Ürək Fondu (The British Heart Foundation) isə bildirir ki, boşanmanın ürək üçün risk təşkil etməsinin tədqiqinə daha çox araşdırma tələb olunur.

Britaniyanın Duke Universitetindəki tədqiqatçılar komandası boşanmanın belə bir risk yaratdığını isbat etməyə çalışırlar. Bu tədqiqatın aparıldığı 1992-2010-cu illər müddətində sözü gedən qrupda təxminən hər üç nəfərdən biri boşanıb. Neticələr göstərir ki, bir dəfə boşanmış qadınların infarkt riski az olmur. Kişi lərde isə bu riskin dərəcəsi müvafiq olaraq 10 və 30 faizdir. Tədqiqatçılarından biri olan professor Linda George deyir ki, boşanmadan doğan risk yüksək qan təzyiqi səviyyəsindədir. Yenidən evlənmə məsələsində qadınlar üçün risk faizi cüzi azalmış olur, kişi lərde isə yüksəlir. Professor George deyir ki, bu, tədqiqatın en maraqlı hissəsidir.

Onun sözlərinə görə, kişi lər subaylıqlıqdan, evlilikdə daha rahatdırılar və müxtəlif qadınlarla yola gedə bilirlər. Professor George öz müsahibəsində deyib ki, fizioloji narahatlıq immun sistemi üzərində düşən daimi stress deməkdir. Belə stress iltihabi və hormonları artırır. Professorun fikrincə, boşanma ilə əlaqədar depressiyanın cinsə görə fərqli olduğu aşkarıdır. Qan təzyiqinin özünü da tənzimləyen həblər var, lakin boşanmanın ağrısını kəsen həb hələ icad edilməyib. Tədqiqatçılar bu məsələdə ürək-direk verən dostların dəstəyini çox müsbət faktor kimi dəyərləndirirlər.

Ərəblər Marsda şəhər salacaqlar

Birleşmiş Ərəb Əmirlikləri (BƏƏ) Marsda yaşamağa yararlı olan şəhər salmağı planlaşdırır. Belə ki, bununla bağlı "Mars 2117" layihəsi artıq təqdim edilib. Layihəyə əsasən şəhər robotlular tərəfindən inşa ediləcək. AZERTAC xarici saytlara istinadla xəbər verir ki, beynəlxalq təşkilatların və şirkətlərin tərəfdəşlığı ilə 100 il müddətində həyata keçiriləcək bu layihəni BƏƏ-nin vitse-prezidenti, Baş naziri və Dubayın hakimi Şeyx Məhəmməd bin Rəşid Əl Məktum sosial mediada elan edib. Onun sözlərinə görə, layihə biliklərin və elmi qabiliyyətlərin əldə olunmasına, universitetlərin anlaşdırma mərkəzlərinə çevrilməsinə və növbəti nəsillərdə liderlik stimulunun yaranmasına yönəlib. O deyib: "Digər planetlərdə yaşamaq insanların arzusudur. Məqsədimiz bu cür beynəlxalq layihələrə BƏƏ-nin rəhbərlik etməsidir".

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Fizika və Texnologiya fakültəsinin III kurs tələbəsi Mustafayeva Arife Oruc qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin ibtidai Təhsil fakültəsinin IV kurs tələbəsi Nəsirli Fidan Namiq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin "Filologiya" fakültəsinin II kurs tələbəsi Hüseynova Ülviyyə Əmirağə qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

BAŞSAĞLIĞI

Professor Əflatun Nəmətzadə, xanımı Məsmə, qızı Səbinə, oğulları Tale və Murat əməkdar incəsənət xadimi, bəstəkar Sərdar Fərəcovə anası

Şəfiqə Rəhimovanın

vaxtsız vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət ələsin!

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Səhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməyə biler.

Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılın, sahifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qazetdə AzərTAC, SIA, APA və AZADINFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500

Ses

Son sahifə

18 fevral

Robert Prosinecki: Bəlkə Messi oyundan öncə yaxşı yata bilməyib?

Millimizin baş məşqçisi Robert Prosinecki "Barselona"nın Çempionlar Liqasının 1/8 finalının ilk oyununda PSJ-yə 0:4 hesablı məğlubiyyətini dəyərləndirib. Qol.az-in məlumatına görə, xorvatiyalı mütəxəssis ölkəsinin mətbuatına müsahibəsində bununla bağlı bildirib: "Həyat kimi, futbol da gözənlənməz hadisələrlə zəngindir.

Futbolda mümkünüsüz heç nə yoxdur. "Lester" necə İngiltərə Premyer Liqasının qalibi oldu? Bu, əladır! Avropanın "10-luğundakı komandaların daim ÇL-in 1/4 final, yarıfinal və final mərhələsinə yüksəlməsi necə görünərdi? PSJ-nin "Barselona"ni 4:0 hesabı ilə məğlub etməsi maraqlıdır. Təkcə bu deyil. Artıq digər klublar da nəsə etməyə çalışması tendensiya halını alıb. PSJ, doğrudan da, fantastik oynadı, ancaq "Barsa" da pis vəziyyətdə idi. Vaxtılı "Barselona"nın futbolçusu olmayıma baxmayaraq, bu cür nəticələrin qeydə alınmasını yaxşı hal hesab edirəm. "Barselona"sız Çempionlar Liqası mənim üçün darıxdırıcı olmayıacaq".

R.Prosinecki sözügedən matçdakı çıxışına görə tənqid olann Messi haqda da fikirlərini bildirib: "Messi 10 il fantastik səviyyədə oynayıb. Bir gün hər şey alınar, bir gün yox. Burda mənqıbsız olan nə var? Soruşsunuz ki, "Messi harada ididi"? Heç bir futbolçu 10 il ərzində bütün oyunları yüksək səviyyədə keçirə bilmez. İnanın mənə. Bir gün onlar pis oynayanda, hər kəs bunu soruşur. Kim bilir, bəlkə Messi oyundan öncə yaxşı yata bilməyib? Bu insan neçə illərdir meydandakı hərəkətləri ilə bizi heyətləndirir".

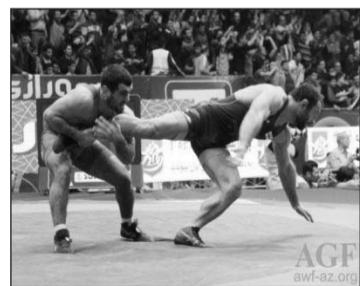
"Danışılmış oyunda iştirak edənin Allah bəlasını versin"

"Qarabağ"ın futbolçusu Rəşad Sadıqov CBC Sport-da yayılmışan 3-cü hissə verilişinə "Zirə" ilə gizli münasibətdə olmasına barədə iddialara münasibət bildirib. Qol.az-in məlumatına görə, o, bununla bağlı xəbərləri təkzib edib. "Zirə"nin "Qarabağ"a xal verməsi şəxsən mənə təhqir olar"- deyə R.Sadıqov bildirib.

UEFA-nın reytinqində Azərbaycanın mövqeyi dəyişməyib

UEFA-nın yeni reytinq siyahısı açıqlanıb. SİA-nın məlumatına görə, avrokubokların pley-off mərhələsinin ilk oyunlarından sonra siyahıda müəyyən dəyişiklik baş verib. Rusiya 6-ci pilləyə yüksələrək Portuqaliyanı qabaqlayıb. Poşa isə İsveçə arkada qoyaraq 20-ci pilləyə qalxıb. 26-ci pillədə qərarlaşan Azərbaycanın mövqeyi dəyişməyib. Ölkəmizin aktivində 17.750 xələ var. Siyahiya İspaniya başçılıq edir. Almaniya 2-ci, İngiltərə 3-cüdür.

Azərbaycan güləşçiləri ABŞ yiğması ilə qarşılaşacaq

İran İslam Respublikasının Kirmanşah şəhərində böyükler arasında səbst güləş üzrə dünya kuboku yarışları davam edir. SİA-nın məlumatına görə, püşkatmanın nəticəsinə əsasən, yığma komandamız Rusiya, Gürcüstan və ABŞ idmançıları ilə UAF yarımqrupunda mübarizə apardı. İlk görüşdə Rusiya idmançıları ilə qarşılaşan güləşçilərimiz görüşü 4:4 hesablı bərəliklə bitiriblər. Ancaq xalların keyfiyyətinə görə, 32:29 hesabı ilə öndə olan yığmamız görüşü qalib başa vurub. Yarımqrupun ikinci görüşündə yığmamız Gürcüstan güləşçilərini 5:3 hesabı ilə məğlub edib. Növbəti görüşdə millimizin rəqibi ABŞ idmançılarıdır.

